

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช

เขต 4

อุทัยวรรณ นรินรัตน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช

เขต 4

อุทัยวรรณ นรินรัตน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**ROLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS FOR OPERATING
EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS
UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4**

UTHAIWAN NARINRAT

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master
of Education Degree in Educational Administration
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
Academic Year 2016**

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
ผู้วิจัย	นางอุทัยวรรณ นรินรัตน์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผศ.ดร.วีระยุทธ ชาทะกาญจน์
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูวิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t - test และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด
2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

The Title	Roles of School Administrators for Operating Educational Quality Assurance in Schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4
The Author	Uthaiwan Narinrat
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Assistant Professor Dr. Werayut Chatakan
Thesis Advisor	Dr. Teeraphong Somkhouyai

The purpose of this research were : 1) to study the roles of school administrators for operating educational quality assurance in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 based on the opinions of teachers. 2) to compare the roles of school administrators for operating educational quality assurance in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 based on the comments of teachers by the state work experience and experience in training on quality assurance in school.

The samples of this study consisted of 302 teachers : The research instrument was a questionnaire. The statistics used to analyze the collected data were percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by independent samples t-test, One-Way ANOVA and the comparison between each pair of sample was done by Scheffe' method.

The findings of this research were as follows:

1. The roles of school administrators for operating educational quality assurance in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 were at a high level. The ranking from the highest to the lowest mean scores were self-assessment report, internal quality assurance operation, and internal quality assurance preparation.

2. The opinion of academic teachers and teachers towards the roles of school administrators for supporting educational quality assurance in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 as classified by positions none significant difference.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกัน คุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือแนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง จาก ผศ.ดร.วีระยุทธ ขาตะกาญจน์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ กรรมการที่ปรึกษา และคณะอาจารย์ใน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ให้คำปรึกษาแนะนำข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำวิจัย ตลอดจนแก้ไข ข้อบกพร่องตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ คือ ดร.นพรัตน์ ชัยเรืองรองอธิการบดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นายสุธน เกิดมณี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนท่าศาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 นายมนตรี เจียรมาศ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนบ้านทุ่งเกราะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

ขอขอบพระคุณครูวิชาการและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลไปใช้ในการวิจัยได้ อย่างถูกต้อง

ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวนรินรัตน์ ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือเป็นกำลังใจ ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ประโยชน์ ความดีและคุณค่าอันพึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แก่ บิดา – มารดา ครอบครัว ตลอดจน ครู – อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อุทัยวรรณ นรินรัตน์

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
ผู้วิจัย	นางอุทัยวรรณ นรินรัตน์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผศ.ดร.วีระยุทธ ชาทะกาญจน์
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูวิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t - test และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด
2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

The Title	Roles of School Administrators for Operating Educational Quality Assurance in Schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4
The Author	Uthaiwan Narinrat
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Assistant Professor Dr. Werayut Chatakan
Thesis Advisor	Dr. Teeraphong Somkhouyai

The purpose of this research were : 1) to study the roles of school administrators for operating educational quality assurance in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 based on the opinions of teachers. 2) to compare the roles of school administrators for operating educational quality assurance in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 based on the comments of teachers by the state work experience and experience in training on quality assurance in school.

The samples of this study consisted of 302 teachers : The research instrument was a questionnaire. The statistics used to analyze the collected data were percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by independent samples t-test, One-Way ANOVA and the comparison between each pair of sample was done by Scheffe' method.

The findings of this research were as follows:

1. The roles of school administrators for operating educational quality assurance in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 were at a high level. The ranking from the highest to the lowest mean scores were self-assessment report, internal quality assurance operation, and internal quality assurance preparation.

2. The opinion of academic teachers and teachers towards the roles of school administrators for supporting educational quality assurance in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 as classified by positions none significant difference.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
สมมุติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ของการวิจัย	8
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การประกันคุณภาพการศึกษา	10
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	13
มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา	44
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
3 วิธีดำเนินงานวิจัย	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
เครื่องมือรวบรวมข้อมูล	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	78
วิธีดำเนินการวิจัย	78
สรุปผลการวิจัย	79
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสอบคุณภาพเครื่องมือ	91
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือ	93
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย	97
ภาคผนวก ง หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	99
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	101
ประวัติผู้วิจัย	110

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง..... 56
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งประสบการณ์ ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา..... 61
3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้าน..... 62
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ..... 62
5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยรวมและรายข้อ..... 64
6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโดยรวมและรายข้อ..... 65
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยรวม และรายข้อ 66
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน การดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยรวมและรายข้อ ... 67
9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการประเมินคุณภาพภายในโดยรวมและรายข้อ 68
10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีโดยรวมและรายข้อ 69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยรวม และรายชื่อ	70
12 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง.....	71
13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	72
14 การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	73
15 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานรายด้าน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	74
16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรม	74
17 การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการทำงาน	76

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสสังคมโลกส่งผลให้สังคมไทยเกิดการปรับตัวเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง การศึกษาจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงทั้งแนวคิด สาระตลอดจนแนวทางในการจัดการศึกษา (สัมมา รณิชัย, 2553, 130) และเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, ก)

ในการปฏิรูปการศึกษา รัฐบาลมุ่งให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลักสามประการ คือ พัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการบริหารและการจัดการศึกษาโดยมีกรอบแนวคิดสี่ประการ คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาศถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันภายนอก โดยในมาตรา 48 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อีกทั้งเพื่อรองรับการประเมินภายนอก

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนมาถึงปี พ.ศ. 2553 ได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพภายในมี 8 ด้าน คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายใน การจัดทำรายงานประจำปี และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นการประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 4-6)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีมาตรฐาน โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำ ผู้ประสานงาน ผู้ดำเนินการพร้อมทั้งติดตามตรวจสอบอย่างใกล้ชิด โดยใช้รูปแบบที่มีมาตรฐานสากล แม้ว่าการศึกษาของไทยจะมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามาแล้วก็ยังพบปัญหาในการดำเนินการต่าง ๆ หลายประการ เช่น ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา การขาดแคลนทรัพยากรในการสนับสนุนการศึกษา ขาดการประสานงาน รวมทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ยังไม่ให้ความร่วมมือในการประกันคุณภาพการศึกษา (รจนา มากชุมแสง, 2556, 2)

จากปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการประเมินคุณภาพนักเรียน เนื่องจากนักเรียนต้องทำข้อสอบของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการทดสอบพบว่า นักเรียนมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของระดับประเทศในบางรายวิชา และจากการรายงานข้อมูลของกลุ่มงานวัดผลและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้รายงานข้อมูลผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัด ปีการศึกษา 2558 ซึ่งผลการประเมินพบว่า โรงเรียนในสังกัดมีผลการจัดคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของระดับประเทศ การประเมินดังกล่าวเป็นสิ่งบ่งชี้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษายังขาดประสิทธิภาพและไม่ประสบผลสำเร็จได้จริงตามมาตรฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4, 2558, 32)

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ที่เสนอแนะให้ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกันพิจารณากิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร จัดกิจกรรมซ่อมเสริมอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตาม กำกับ ดูแล นิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ และอีกประการสำคัญคือ สถานศึกษาควรร่วมกันทบทวนและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และดำเนินการเต็มรูปแบบอย่างจริงจัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งดูแลสถานศึกษาที่อยู่ในเขตอำเภอท่าศาลา อำเภอหนองพิต้า อำเภอสิชล อำเภอขนอม และอำเภอพรหมคีรี และมีบางโรงเรียนมีผลการประเมินการจัดคุณภาพการศึกษาในแต่ละรายวิชา มีผลคะแนนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังขาดประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4, 2558, 33)

ผู้วิจัยในฐานะครุวิชาการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ทั้งนี้เพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู

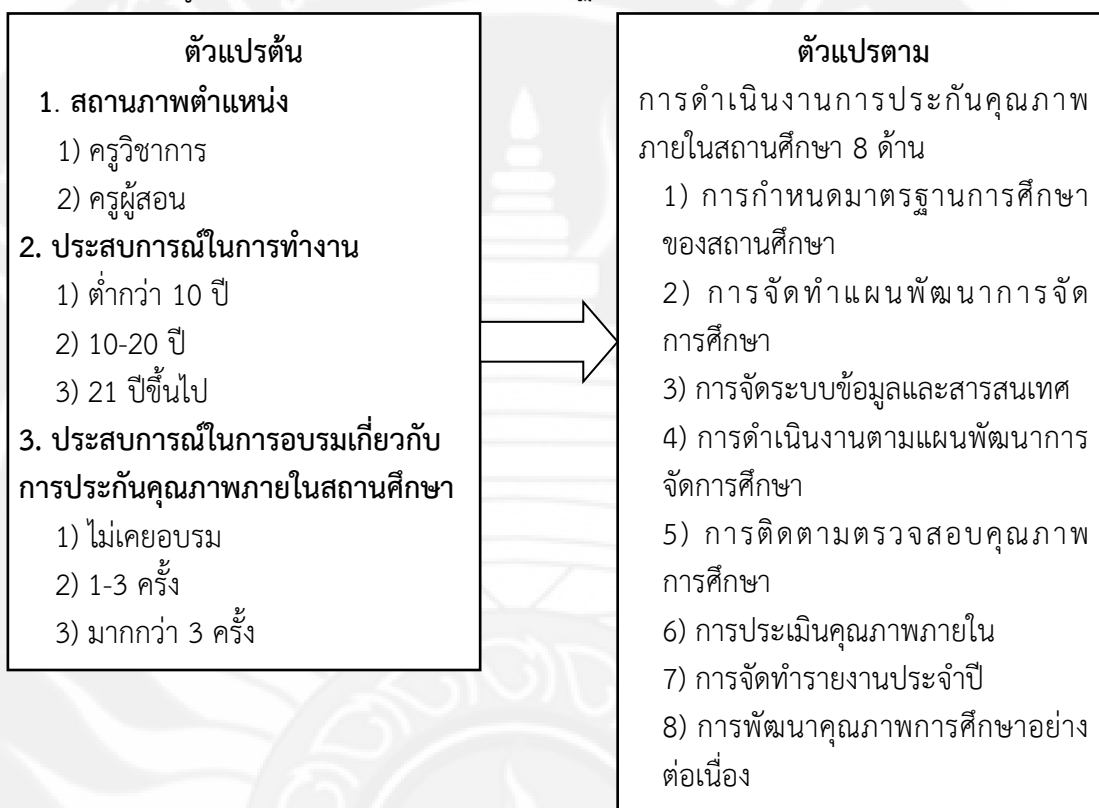
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2553 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
3. การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพภายใน
7. การจัดทำรายงานประจำปี
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการวิจัย ปรากฏเป็นตารางแสดงตามดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครูที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน มีความแตกต่างกัน

2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกัน

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ในปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย ครูวิชาการ จำนวน 142 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 1,270 คน รวมประชากรทั้งหมด 1,412 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ทำหน้าที่ครูวิชาการและครูในสายผู้สอนซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2559 จากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, 608, อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี, 2551, 109) ได้กลุ่มตัวอย่าง 302 คน แบ่งเป็นครูวิชาการ จำนวน 31 คน และครูผู้สอนจำนวน 271 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาตัวแปรตามรายละเอียดดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกเป็น

2.1.1. สถานภาพตำแหน่ง ประกอบด้วย

2.1.1.1 ครูวิชาการ

2.1.1.2 ครูผู้สอน

2.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน ประกอบด้วย

2.1.2.1 ต่ำกว่า 10 ปี

2.1.2.2 10-20 ปี

2.1.2.3 21 ปีขึ้นไป

2.1.3 ประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย

2.1.3.1 ไม่เคยอบรม

2.1.3.2 1-3 ครั้ง

2.1.3.3 มากกว่า 3 ครั้ง

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามระบบการประกันคุณภาพภายใน ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 ขั้นตอน คือ

2.2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

2.2.3 การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

2.2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

2.2.5 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2.2.6 การประเมินคุณภาพภายใน

2.2.7 การจัดทำรายงานประจำปี

2.2.8 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาตามระบบการประกันคุณภาพภายใน ตามหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 ขั้นตอน ภายใต้กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการวางแผน การบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ชุมชน และสังคมโดยรวม

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการติดตามตรวจสอบคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายใน มีกระบวนการตรวจสอบคุณภาพในการบริหารจัดการ โดยมุ่งคุณภาพการบริหาร คุณภาพครู และคุณภาพผู้เรียน เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้เกี่ยวข้องและผู้ปกครองและสามารถเผยแพร่ต่อสาธารณะได้ โดยให้เป็นไปตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการวางแผน การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจให้ครูและบุคลากรเห็นประโยชน์ มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานและกำหนดกระบวนการมาตรฐานของสถานศึกษาไว้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับมาตรฐานของชาติโดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษาและศักยภาพของผู้เรียน มีการจัดทำขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้อย่างชัดเจนที่สะท้อนมาตรฐานการส่งเสริมของสถานศึกษา และมีการตรวจสอบความเหมาะสมของมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบเวลา 3-5 ปี โดยมีขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาอย่างถูกต้อง ชัดเจน มีการวิเคราะห์ วางแผน กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มีการประชุมปฏิบัติการ ระดมพลังสมองจากทุกฝ่ายในการจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2.3 การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ หมายถึง การจัดทำกระบวนการ / โครงสร้างระบบบริหารและสารสนเทศที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบการจัดระบบสารสนเทศไว้อย่างชัดเจน ส่งเสริมการจัดระบบสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่ ง่ายต่อการใช้งาน เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาสามารถตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลสารสนเทศ สนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ สามารถสืบค้นข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหาร การพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน

2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเคร่งครัด มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีการมอบหมายงาน/โครงการให้บุคลากร เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ และการมีรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

2.5 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่มีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย มีแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไว้เป็นลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจนโดยบุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด กำหนดกรอบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งทางด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน มีการสรุปผลและรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง / พัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2.6 การประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา มีดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) มีการติดตามผลการดำเนินการอย่างเป็นระยะและต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานสรุป จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาให้หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนทราบ ผู้บริหารสามารถใช้ประโยชน์จากการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการประเมินคุณภาพการศึกษา

2.7 การจัดทำรายงานประจำปี หมายถึง การสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาที่แสดงหลักฐานข้อมูลที่เที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีการสรุปรายงานประจำปีสะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารการจัดการศึกษา มีการจัดเก็บในระบบสารสนเทศและนำเสนอในรูปแบบที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย และการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน

2.8 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ / กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมให้เป็น

วัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา นำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยต้นสังกัดมาแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกแสดงความคิดเห็นเพื่อร่วมวิเคราะห์และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 ขั้นตอน

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ รักษาการผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา

5. สถานภาพตำแหน่ง หมายถึง สภาพในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

5.1 ครูวิชาการ หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มบริหารวิชาการของโรงเรียน ประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ ครูวิชาการประจำช่วงชั้น หรือประธานประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนในปีการศึกษา 2559 โรงเรียนละ 1 คน

5.2 ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้สอนในโรงเรียนและไม่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในปีการศึกษา 2559

6. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

6.1 ต่ำกว่า 10 ปี

6.2 10 – 20 ปี

6.3 21 ปีขึ้นไป

7. ประสบการณ์ในการอบรมการเกี่ยวกับประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง จำนวนครั้งในการอบรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตั้งแต่เริ่มรับราชการแบ่งเป็น 3 กลุ่ม

7.1 ไม่เคยอบรม

7.2 1-3 ครั้ง

7.3 มากกว่า 3 ครั้ง

8. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ประกอบด้วย โรงเรียนทั้งหมด 142โรงเรียน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามระบบหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

3. เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าในประเด็นที่สนใจต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของคุณภาพ
 - 1.2 ความหมายของคุณภาพการศึกษา
 - 1.3 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 - 2.3 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 - 2.4 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.5 ลักษณะเด่นของการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.6 ประโยชน์ที่ได้จากการประกันคุณภาพการศึกษา
3. มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 4.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 4.2 ความหมายของการบริหารการศึกษา
 - 4.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่ง ที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสร้างความมั่นใจได้ว่า โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพส่งผลต่อนักเรียนมีคุณภาพต่อไป

“คุณภาพของคน” เป็นปัจจัยหลักสู่ความสำเร็จของการพัฒนาประเทศและ “การศึกษา” เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้กำหนดให้มี “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา” เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยที่ “ครู” เป็นปัจจัยหลักสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

ความหมายและความสำคัญของการประกันคุณภาพ สามารถวิเคราะห์ระบบและกระบวนการ ในการประกันคุณภาพการศึกษาได้ สามารถกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาได้ และสามารถดำเนินการให้เกิดคุณภาพการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของครูในระบบการประกันคุณภาพภายนอก พร้อมทั้งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (แก้วเวียง นานาพลและคณะ, 2551, 56)

ความหมายของคุณภาพ

ในระยะแรก ๆ การให้ความหมายคุณภาพมีความแตกต่างกันไปในหลายแนวทาง ทำให้ยากแก่การกำหนดคุณลักษณะของควมมีคุณภาพให้เป็นหนึ่งเดียว เป็นผลให้ไม่สามารถทำการควบคุมคุณภาพได้ ตัวอย่างของทัศนะในการมองเรื่องคุณภาพว่าเป็นคุณลักษณะที่ไม่สามารถสัมผัสได้ มีความเป็นนามธรรมเช่นเดียวกับการพูดถึงความจริง ความดีและความสวยงาม ซึ่งไม่สามารถวัดออกมาได้อย่างชัดเจนว่าเป็นอย่างไร ต่อมาทัศนะของคุณภาพในเชิงอุดมคติ หมายความว่า มาตรฐานของคุณภาพที่ต้องมีความสมบูรณ์อย่างแท้จริง สิ่งหนึ่งก็คือว่าเป็นตัวชี้วัดควมมีคุณภาพของสินค้า คือ การมีราคาสูงเกินกว่าที่คนทั่วไปจะสามารถหาซื้อสินค้ามาใช้ได้ และอีกทัศนะหนึ่งมองว่า คุณภาพ หมายถึง คุณสมบัติอันดีเลิศ ซึ่งเป็นสินค้าที่มีคุณภาพจะเกี่ยวข้องกับชนชั้นทางสังคมระดับสูง (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2555, 10-11) มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคุณภาพไว้ดังนี้

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2554, 3) ได้ให้ความหมายของคุณภาพ หมายถึง ผลงานที่ได้มาตรฐาน คุณค่าที่เหมาะสมกับความต้องการ กระบวนการผลิตตามระบบควบคุมคุณภาพ ความคงทนถาวรในการใช้งานของผลงาน ตลอดจน ความน่าเชื่อถือ และการยอมรับในชื่อเสียง

โคสบี้ (Crosby, 1979, 9) ให้คำนิยามว่าคุณภาพ หมายถึง ความตรงตามข้อกำหนด

Feigenbaum (1983, 7) ให้คำนิยามว่าคุณภาพ หมายถึง องค์ประกอบซึ่งเป็นลักษณะโดยรวมและบริการ ซึ่งเกิดจากการตลาด การจัดการ การผลิต ตลอดจนการบำรุงรักษา โดยมุ่งให้สินค้าและบริการนั้นตรงตามคาดหวังของลูกค้า

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าคุณภาพ หมายถึง คุณลักษณะของสินค้าหรือบริการที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งคุณภาพจะเกิดขึ้นได้เกิดจากการสร้างคนให้ทำงานอย่างถูกต้องตั้งแต่เริ่มแรก และสร้างคนที่มีจิตสำนึกแห่งคุณภาพในหน้าที่การงานที่ตนเองรับผิดชอบ เมื่อคนมีคุณภาพองค์กรก็มีคุณภาพตามไปด้วย

ความหมายของคุณภาพการศึกษา

ปัจจุบันนี้คำว่าคุณภาพเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ ไม่ว่าจะเป็สินค้าที่มีคุณภาพนักการเมือง การศึกษาที่มีคุณภาพ ผู้เรียนที่มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่ากลยุทธ์ในการสร้างคุณภาพที่ดีที่สุด

คุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาและกระบวนการตรวจสอบ หรือ การประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา มากน้อยเพียงไร (Murgatroyd, Stephen and Morgan, Colin, 1994, 45)

คุณภาพการศึกษา หมายถึง กลไก (Mechanisms) และกระบวนการ (Processes) ต่าง ๆ ที่นำไปสู่การรักษาและการปรับปรุงคุณภาพของผลลัพธ์ในการศึกษา เพื่อช่วยให้เกี่ยวข้อง (Stakeholders) มั่นใจในวิธีควบคุมคุณภาพและมั่นใจในมาตรฐานของผลผลิต อีกทั้งเป็นการรับประกันหรือรับรองว่าจะได้มาตรฐานตามที่ระบุ (Harman, 1996, 6)

คุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับระบบการศึกษาหากเกิดปัญหาขึ้นแล้ว ต้องตรวจสอบหาปัญหานั้นให้พบ และอธิบายสาเหตุและป้องกันไม่ให้ปัญหานั้นเกิดขึ้น (Robert 1997, 38)

คุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และบริการอย่างมีคุณภาพตามระดับที่กำหนด ในบางครั้งอาจผนวกเรื่องการตรวจสอบคุณภาพ (Inspection) ไว้ในการประกันคุณภาพด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งการประกันคุณภาพเป็นกิจกรรมการบริหารจัดการและกิจกรรมเพื่อควบคุมเพื่อให้ได้คุณภาพที่คงเส้นคงวาเน้นการแก้ปัญหาระยะยาว ซึ่งในระบบคุณภาพ ISO 9000 เองก็กำหนดให้มีการประกันคุณภาพไว้เช่นกัน คือในข้อที่ว่าด้วยการป้องกัน (Prevent) และการตรวจ (Correction) (Jackson and Aston 1995, 22)

จากความหมายของคุณภาพการศึกษา สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้หลักประกันเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียนในการได้รับความรู้ตามกลไก (Mechanisms) และกระบวนการ (Processes) ต่าง ๆ ที่นำไปสู่การรักษา การปรับปรุงคุณภาพของผลลัพธ์ในการศึกษา และกระบวนการตรวจสอบ หรือ การประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อระบบการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จึงเป็นหน้าที่สำคัญที่ครูและผู้บริหารต้องกระทำร่วมกัน จึงมีผู้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, 7) ได้ให้ความหมายว่า ประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้ ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครองและผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดการประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ

อุทุมพร จามรมาน (2544, 9) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน (เจ้าของเงินภาษี) ว่าทุกคนในสถานศึกษา ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อผลผลิตที่มีคุณภาพ

รุ่ง แก้วแดง (2544, 9) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การประกันคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนทำได้ไม่ยาก และเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนจำเป็นต้องทำความเข้าใจ ฉะนั้นก็จะกลายเป็นการประเมินเอกสาร ประเมินสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยมีได้เน้นที่การเรียนรู้ ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ที่แท้จริงของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547, 69) ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การมีระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และ ประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้ที่กำหนดเพื่อเป็นหลักประกัน แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถาบันนั้นๆสามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มี คุณภาพ

อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552, 1) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหาร จัดการและการดำเนินกิจกรรม ตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาว่า การดำเนินการจัดการศึกษา ของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

สันติ บุญภิรมย์ (2557, 148) ได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารงานของสถานศึกษาที่เป็นไปอย่างเป็นระบบ กระบวนการตามหลักวิชาที่ได้กำหนดไว้ โดยปรากฏผลอย่างชัดเจน ส่งผลต่อความเชื่อมั่นให้สาธารณชนอย่างต่อเนื่องตลอดไป

อรุณ จุติผล (2558, 142) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมโดยรวมว่า สถานศึกษา สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

Murgatroyd, Stephen & Morgan, Colin (1994, 45) ได้ให้ความหมายของการประกัน คุณภาพการศึกษาหมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและ กระบวนการตรวจสอบหรือการประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพศึกษามากน้อยเพียงไร การประกันคุณภาพการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับการดำเนินการที่สำคัญคือ การกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาและกระบวนการตรวจสอบและการประเมินการดำเนินการจัดการศึกษา

จากความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังกล่าว สรุปได้ว่า การประกัน คุณภาพการศึกษาหมายถึง กระบวนการวางแผน การบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และ ผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ถัน ทองดี (2548, 26) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา ที่มีแผนงาน กิจกรรม การประเมินผลและการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพที่เป็นระบบสะท้อนถึงควมมีคุณภาพ โดยสถานศึกษาร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพต่อเนื่องตลอดเวลา เป็นการประเมินตนเองจากภายในสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด

มลิวลีย์ พาศรี (2552, 62) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในไว้ว่าการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่มีแผนงาน กิจกรรมการประเมินผล การติดตามตรวจสอบคุณภาพที่เป็นระบบสะท้อนถึงควมมีคุณภาพโดยโรงเรียนร่วมกัน ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการประเมินตนเองจากภายในตนเอง โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552,7) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพเป็นตามมาตรฐานที่ต้องการ เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมาย ลงมือทำแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกและติดตามผลการตรวจสอบแผนงานหาจุดเด่นที่ต้องปรับปรุง แล้วร่วมปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมีมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) กำหนดไว้ว่า “การประเมินคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้น หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้ เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพให้ เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ซึ่งเป็นการประเมินและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายใน มีกระบวนการตรวจสอบคุณภาพในการบริหารจัดการ โดยมีมุ่งคุณภาพการบริหาร คุณภาพครู และคุณภาพผู้เรียน เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้เกี่ยวข้องและผู้ปกครองและสามารถเผยแพร่ต่อสาธารณะได้

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2554, 10) ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยยึดหลักสำคัญ 3 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรม และพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะทำงาน ในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษาโดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริมและติดตามตรวจสอบ การดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อพัฒนาร่วมกันและ เพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้ กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าวสถานศึกษาต้องสร้าง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือก กลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรมมีการประชาสัมพันธ์ เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากหลักการดังกล่าวข้างต้นการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงมีกระบวนการ ดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, 10) คือ

1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของ สถานศึกษาหรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแล สถานศึกษาทั้งนี้เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา กิจกรรม/โครงการพัฒนาที่ จัดทำขึ้นจึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง ความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความ ก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำรายงานการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบ การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปีมีวิธีการ เก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยากและเกิดการปฏิบัติจริง ข้อมูลสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ไม่ควรจะน้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ดังนั้นครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลผลการเรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่ม สารระจนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษาได้หรือโครงการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการก็ต้องสามารถ ตอบได้ว่าเหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่ขึ้นหรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลงข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้จะถูก นำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป

3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผนรวมทั้ง “ความรับผิดชอบต่อร่วมกัน” ของทุกคน การพัฒนา คุณภาพการศึกษาเป็นคำที่มีความหมายกว้างมากแต่ในระดับสถานศึกษานั้น แท้จริงแล้วคือหน้าที่ หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยมีคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเป็น

เป้าหมายซึ่งในปัจจุบันกำหนดในรูปแบบของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ฉะนั้นในการคิดกิจกรรม / โครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใดต้องเกิดจากผู้ปฏิบัติงานทุกคนทำงานอย่างเป็นระบบทำงานร่วมกันได้ดีรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน เลือกแนวทางที่ดีที่สุดยอมรับผลที่เกิดขึ้นร่วมกันและพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555, 136) ได้กล่าวถึงแนวคิดกับการพัฒนาคุณภาพว่า วงจร PDCA เป็นแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการทำงานที่มีความคงเส้นคงวาและสามารถทำนายได้ เมื่อใช้หลักการดังกล่าวในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องแล้วจะส่งผลให้งานที่กระทำอยู่นั้นมีคุณภาพตลอดไปภารกิจของการปรับปรุงคุณภาพโดยการใช้วงจร PDCA มีดังต่อไปนี้

1. การวางแผน (Plan-P) หมายถึง ขั้นตอนการศึกษาปัญหา การกำหนดเป้าหมาย แก้ปัญหา การวางแผนการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน การวางแผนจะช่วยพัฒนาความคิดต่าง ๆ เพื่อนำสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมา ทำให้เกิดรายละเอียดที่พร้อมจะนำสู่การปฏิบัติ

2. การปฏิบัติตามแผน (Do-D) หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานแก้ปัญหา หรือการนำวิธีการแก้ปัญหาไปปฏิบัติ

3. การตรวจสอบ (Check-C) หมายถึง ขั้นตอนการเปรียบเทียบผลการแก้ปัญหาที่ได้จากการตรวจสอบแล้วว่าได้ผลการกำหนดเป็นมาตรฐานการทำงานเพื่อยึดเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อไป หากว่าเกิดข้อบกพร่องขึ้นให้ปฏิบัติตามการแก้ไขตามลักษณะของปัญหาที่ค้นพบ

4. การพัฒนาและการแก้ไขปรับปรุง (Act-A) หมายถึง ขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงหรือการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบกพร่องให้เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งอาจจะจำเป็นต้องมีการวางแผนการดำเนินงานใหม่ก็ตาม

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าแนวคิดการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ต้องมีการกระจายอำนาจในการบริหาร ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบ การประเมินคุณภาพ ในการดำเนินงานดังกล่าวนี้ควรมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ คือ วางแผนในการแก้ปัญหา ดำเนินงานตามแผนหรือตามขั้นตอนที่กำหนด ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และเมื่อพบข้อบกพร่องขึ้นให้รีบแก้ไขตามลักษณะของปัญหาที่ค้นพบหรือต้องมีการวางแผนการดำเนินงานใหม่ก็ตาม

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552, 11) ได้กำหนดหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายในคือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานปกติของบุคลากรในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติ โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนติดตาม ประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติ

สมทรง สวัสดิ์ (2553, 20) ได้กล่าวในวารสารวิชาการ ถึงการประกันคุณภาพการศึกษา ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา มีหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ

1. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพ การศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพซึ่งเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่มุ่งหวัง จัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษามีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการ ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพ และสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

วีระยุทธ ชატะกาญจน์ (2555, 142-143) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่บุคลากรของสถานศึกษาได้ ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานปกติของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยในการ ดำเนินการต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผลและพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันผลักดัน ให้สถานศึกษามีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการ ของชุมชน ผู้ปกครองและสังคมโดยรวม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการประเมินคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ และการทำงานปกติของบุคลากรในสถานศึกษา เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนโดยความร่วมมือจาก ชุมชน ผู้ปกครอง หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม เป็นการประเมินผลและพัฒนาปรับปรุง เพื่อพัฒนาคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนให้ได้รับการศึกษา ที่ดีที่สุด มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติ

ขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน

พลฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์และสุชาติ กิจพิทักษ์ (2546, 21-22) ได้สรุปขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดังนี้

1. สถานศึกษาจะต้องจัดทำโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2. สถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3. สถานศึกษาจะต้องจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

4. สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษารวมทั้งมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. ให้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบ ทบทวน และรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

6. สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

7. สถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

8. หน่วยงานต้นสังกัด ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือดำเนินงานตามระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

สุภาวดี ตรีรัตน์ (2553, 18) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในที่ดีจะต้องมีขั้นตอนและคุณลักษณะดังนี้

1. เป็นระบบซึ่งมีทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ที่คาดหวังมีทั้งระบบการพัฒนาคุณภาพระบบการตรวจติดตามคุณภาพและระบบการประเมินตนเอง

2. สถานศึกษาพัฒนาขึ้นโดยดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนจากต้นสังกัด

3. ระบบประกันคุณภาพภายในมีการผสมผสานกับงานบริหารปกติ คือบูรณาการเชื่อมโยงกับการปฏิรูปการเรียนรู้ การสอน การพัฒนาบุคลากรและการบริหารฐานโรงเรียน (SBM)

4. การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของทุกคนทั้งในสถานศึกษาและชุมชน

5. ทำงานทุกภารกิจอย่างครบวงจร มีการวางแผน ดำเนินการ ประเมิน และปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

6. ทุกคนทำงานเพื่อมุ่งสู่ประโยชน์ให้เกิดกับผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

7. มีการประเมินตนเองเพื่อรวบรวมสรุปยอดแล้วจัดทำเป็นรายงานประจำปี รายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณะทราบ

8. ผลการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหาร การเรียนรู้และการสอนโดยถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารต้องกำกับดูแลให้มีการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, 15-30) กำหนดขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 8 ด้านเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
 3. การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
 4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
 5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 7. การจัดทำรายงานประจำปี
 8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- ดังรายละเอียดในแต่ละข้อดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษามีเป้าหมายสำคัญเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งมาตรฐานการศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา มาตรฐานการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลายระดับ เช่น มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังมีการกำหนดมาตรฐานขึ้นหลายประเภท เช่น มาตรฐานลูกเสือและเนตรนารี มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เป็นต้น แต่หากพิจารณาอย่างถี่ถ้วนจะเห็นว่ามาตรฐานทั้งหลายนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะและมีเป้าหมายคือ คุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งสิ้น (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 15)

1.1 ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดความสมดุลในคุณภาพของผู้เรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ชุมชน มาตรฐานการศึกษามีความสำคัญต่อการวางนโยบาย กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและมาตรฐานในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้มาตรฐานการศึกษามีความสำคัญในแง่ของการเป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการพยากรณ์คุณภาพที่คาดหวังตามความต้องการ ก่อให้เกิดการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวล่วงหน้าได้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 7-8)

1.2 ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประโยชน์ต่อสถานศึกษาดังนี้

1.2.1 ช่วยให้สามารถกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.2 สามารถวางหลักและแนวทางในการกำหนดนโยบายแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.3 ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ การตรวจสอบ การนิเทศ การติดตามและการประเมินผล รวมทั้งการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.4 มีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา

1.2.5 เพื่อเป็นมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาและเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในระยะต่อไป (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 10-11)

1.3 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักการและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญที่ทำให้คนมีความรู้และมีคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้คนอยู่บนโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมส่วนรวม ดังนั้นการที่จะดูคุณภาพการศึกษาจึงต้องดูที่คุณภาพของคน ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบันที่สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่สถานศึกษาส่วนใหญ่มีความเหลื่อมล้ำ และแตกต่างกันมากทั้งทางด้านงบประมาณ คุณภาพบุคลากร หรือแม้แต่ตัวบ่อนคือนักเรียนที่เข้าเรียน รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามอย่างใกล้ชิดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด เหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อจัดการศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษาในปัจจุบันมีอิสระในการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษากำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 11-12)

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงกำหนดขึ้นมาเป็นมาตรฐานที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ยังได้มีการกำหนดอุดมการณ์ และหลักการเพื่อให้สาธารณชน สังคมทุกภาคส่วน ได้เข้าใจแนวคิด รับรู้ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนมีแนวทางตรวจสอบการจัดการการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 12) คือ

1. หลักการพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์
2. หลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นไทย
3. หลักแห่งความเสมอภาค
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักแห่งความสอดคล้อง

1.4 กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นกระบวนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ รวมทั้งจุดเน้น บริบทและอัตลักษณ์ของสถานศึกษาเอง (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 24) มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งนำไปใช้เป็นเป้าหมายหรือกรอบทิศทางในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาตนเอง ทั้งนี้สถานศึกษาอาจเพิ่มอัตลักษณ์ความโดดเด่นในด้านต่างๆของสถานศึกษาขึ้นมาได้ เพื่อความสมบูรณ์ของมาตรฐาน และเพื่อใช้ในการประเมินตนเองของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษาว่าสามารถบริหารการศึกษาในสถานศึกษาได้บรรลุเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่ตั้งเป้าไว้หรือไม่ และนอกจากนี้ การกำหนดและการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังเป็นข้อมูลที่สำคัญงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดยังสามารถนำไปเป็นเป้าหมายในการกำกับดูแลตรวจสอบและการประเมินคุณภาพในภาพรวม เพื่อนำข้อมูลมาใช้วางแผนยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น ในการที่จะบรรลุมาตรฐานการศึกษานั้น เป็นหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาระดับต่างๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องร่วมกันดำเนินการ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 24-25) ดังนี้

1.4.1 ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานต้นสังกัดสูงสุดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา มีหน้าที่ในการประสานความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมา กำหนดทิศทางในการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อสู่เป้าหมายเดียวกัน

1.4.2 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทสำคัญในการนำมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนาในภาพรวมระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอาจกำหนด ตังบ่งชี้ที่เน้นบริบทหรือเอกลักษณ์ท้องถิ่นเพิ่มเติมอีกก็ได้ ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้ มีการประกันคุณภาพภายในเข้มแข็ง นำผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยรายงานผลให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อผลักดันสถานศึกษาที่มีคุณภาพอยู่ในระดับที่น่าพอใจให้บรรลุตามมาตรฐานให้ได้ ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทราบเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาต่อไป

1.4.3 ระดับสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดที่นำเอามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและอัตลักษณ์ของสถานศึกษาที่โดดเด่นในด้านต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกันแล้วกำหนดเป็นมาตรฐานของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่สถานศึกษาต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้

1.5 ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารการศึกษา คณะครู ตัวแทนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา สามารถดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 29)

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1) แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา คณะครู ตัวแทนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

2) สร้างจิตสำนึกการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือชี้แจงเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และประโยชน์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ เป็นขั้นตอนสำคัญที่คณะกรรมการฯ จะต้องวิเคราะห์เนื้อหาสาระของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา รวมทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นต้น สรุปรวมเป็นภาพเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายหลังจากที่สถานศึกษาได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ แล้ว สถานศึกษาดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ขึ้นต้น เพื่อหลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านมาตรการส่งเสริม หรือมาตรฐานด้านอื่น ๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเพิ่มเติมนอกเหนือมาตรฐานดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องพิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้อง จุดเน้น วิสัยทัศน์ ปรัชญาและแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผ่านกระบวนการเห็นชอบร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และสาระสำคัญที่กำหนดขึ้นมา จะต้องสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ และต้องกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สถานศึกษากำหนดขึ้นโดยค่าเป้าหมายความสำเร็จดังกล่าว อาจกำหนดค่าเป้าหมายเชิงคุณภาพ หรือเป้าหมายเชิงปริมาณกับคุณภาพผสมผสานกันในแต่ละมาตรฐาน

และตัวบ่งชี้ ซึ่งค่าเป้าหมายที่กำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาด้วยการพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานศึกษาและมีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุผล

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการพิจารณาทบทวนเนื้อหาสาระที่กำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้รวมถึงค่าเป้าหมายความสำเร็จที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้นว่าเหมาะสมครอบคลุม สอดคล้อง มีความเป็นไปได้ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายพิจารณาเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 5 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นเครื่องบอกทิศทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษาโดยรวม ดังนั้นการนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เผยแพร่และแจ้งให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก รับทราบด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม เช่น การแจ้งในที่ประชุมจดหมายข่าว ประกาศเสียงตามสาย ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

2.1 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ตามขั้น 5 ตอน (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 1-39) ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน คณะทำงานควรประกอบด้วยคณะบุคคลจากหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น หัวหน้างาน ผู้แทนครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนและชุมชน ตามความเหมาะสม เพื่อให้คณะทำงานดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและสภาพภายนอกด้านโอกาส อุปสรรคในการจัดการศึกษา จัดเก็บหรือรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้ เช่น ข้อมูลด้านกฎหมาย นโยบายอื่น ๆ ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ของกระทรวงศึกษาธิการ แนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แผนการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับชาติ ระดับหน่วยงาน มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ข้อมูลของสถานศึกษา ประกอบด้วย ข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียน ข้อมูลด้านการจัดการศึกษา ข้อมูลด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ข้อมูลด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ข้อมูลด้านมาตรการส่งเสริม

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและสภาพภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษานั้น มีการวิเคราะห์หลายแนวทางแต่ที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายได้แก่ รูปแบบการวิเคราะห์ตามแนวทาง SWOT Analysis แล้วสรุปข้อมูลผลการวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าสถานศึกษามีจุดเด่นด้านใดบ้างเพื่อส่งเสริมต่อไป มีจุดที่ควรพัฒนาด้านใดบ้างเพื่อ

ปรับปรุงแก้ไข ภายใต้สภาพโอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา แล้วนำข้อมูลเหล่านี้ไปสู่การกำหนด จุดยืนของสถานศึกษาในลักษณะของวิสัยทัศน์

ขั้นที่ 4 การนำผลการวิเคราะห์สภาพภายในลาภายนอกของสถานศึกษาประมวล เป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา การนำผลการวิเคราะห์สภาพภายในและสภาพ ภายนอกของสถานศึกษา ประมวลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษามีแนวทางการ ดำเนินการดังนี้

1) วิสัยทัศน์ หมายถึง ทิศทางหรือสภาพสถานศึกษาที่พึงปรารถนาในอนาคตของ สถานศึกษา ควรมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน อาจจะเป็น 3 หรือ 5 ปี ที่มีความเป็นไปได้ โดยเมื่อ สถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจนประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์แล้ว สถานศึกษาควร แก้ไขและพัฒนาจุดที่ควรพัฒนาให้ดีขึ้น คง หรือ เพิ่ม จุดเด่นของสถานศึกษาให้มากขึ้นจนบรรลุ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและเมื่อครบรอบระยะเวลาของวิสัยทัศน์ที่กำหนดสถานศึกษาสามารถปรับ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สูงขึ้น

2) การกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา ดำเนินการโดยนำวิสัยทัศน์ของ สถานศึกษาแต่ละคำ แต่ละข้อความ แต่ละส่วน มากำหนดภาระงาน ซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุผลตามกิจกรรม คำสำคัญ (Keywords)/ข้อความ ในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

3) การกำหนดเป้าหมาย ดำเนินการโดยนำพันธกิจแต่ละข้อมาพิจารณาว่าถ้า ดำเนินการตามพันธกิจที่กำหนดแล้ว จะเกิดผลผลิตอะไร ผลผลิตที่จะเกิดขึ้นนั้น คือ เป้าหมายที่ ต้องการ ซึ่งจะต้องตอบการบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วน

ขั้นที่ 5 กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ/กิจกรรม เมื่อ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษาชัดเจนแล้ว ให้นำข้อมูล วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายเหล่านั้นไปเป็นฐานคิดในการกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จและชื่อโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

4) การกำหนดกลยุทธ์ (กลยุทธ์ระดับองค์กร) การกำหนดกลยุทธ์ระดับองค์กรซึ่ง เป็นกลยุทธ์ของโรงเรียน ดำเนินการโดยเป้าหมายมาจัดหมวดหมู่หรือกลุ่มตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา แล้วนำกลุ่มเป้าหมายมาพิจารณาว่าจะใช้ข้อความหรือคำใดที่ครอบคลุมข้อความได้ ชัดเจน สำหรับตั้งเป็นกลยุทธ์ (ของโรงเรียน)

5) การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ดำเนินการโดย นำเป้าหมายมาพิจารณาว่าแต่ละเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จได้จากตัวบุคคล หรืองาน หรือหน่วยงาน เช่น นักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากร งานสารสนเทศ งานวัดผลประเมินผล หรือชุมชน

6) การกำหนดชื่อโครงการ/กิจกรรม การกำหนดชื่อโครงการ/กิจกรรม จะต้อง สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ แล้วพิจารณาหาชื่อโครงการ/กิจกรรมที่ครอบคลุมกลยุทธ์นั้น ๆ และเป็นรูปธรรมสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอาจดำเนินการ เป็นปีงบประมาณหรือปีการศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความพร้อมและการพิจารณาของสถานศึกษา และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มีขั้นตอนสำคัญ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 48) ดังนี้

2.2.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานควรประกอบด้วยคณะบุคคลจากหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น หัวหน้างาน ผู้แทนครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนและชุมชน ตามความเหมาะสม

2.1.2 การศึกษาแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการในขั้นนี้ คณะทำงานควรทำความเข้าใจสาระสำคัญของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมายแต่ละปีให้ชัดเจน เพื่อนำสู่การจัดลำดับโครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี

2.2.3 การวิเคราะห์จัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ

2.2.3.1 ชื่อโครงการ

- 1) ชื่อกิจกรรม (ถ้ามี)
- 2) ลักษณะของโครงการ (โครงการใหม่/โครงการต่อเนื่อง)
- 3) สมองกลยุทธ์ระดับองค์กร
- 4) สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 5) ผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม/กลุ่มที่รับผิดชอบ

2.2.3.2 หลักการและเหตุผล หลักการ เป็นการนำเสนอที่มาของโครงการ โดยคำนึงถึงกฎหมาย นโยบายทางการศึกษาระดับต่าง ๆ จุดหมายในการจัดการศึกษา หรือกระแสสังคมที่เกี่ยวข้อง วิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา เป็นต้น ส่วนเหตุผลนั้นเป็นการนำเสนอข้อความที่สนับสนุนหรือยืนยันแสดงแนวโน้มให้เห็นว่าโครงการ/กิจกรรมมีความจำเป็นอย่างไร หากไม่ดำเนินการจะมีผลเสียหายนต่อคุณภาพการศึกษาอย่างไร และหากดำเนินการแล้วจะเป็นผลดีต่อคุณภาพการศึกษาอย่างไร ในส่วนนี้ควรนำเสนอข้อมูลสนับสนุนเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ไว้ก็จะเป็นหลักฐานแสดงถึงความตระหนักและความพยายามของสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้โครงการ/กิจกรรมนั้น ๆ มีความสำคัญและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.3.3 วัตถุประสงค์ เป็นส่วนที่บอกให้ทราบถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม โดยระบุเป็นข้อ ๆ ประมาณ 1-3 ข้อ เป็นรูปธรรมสามารถวัดและปฏิบัติได้

2.2.3.4 เป้าหมาย ควรระบุ 2 ประเด็น ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม

- 1) เป้าหมายเชิงปริมาณ เป็นเป้าหมายที่แสดงผลเชิงตัวเลข
- 2) เป้าหมายเชิงคุณภาพ เป็นเป้าหมายที่ระบุคุณภาพที่รองรับ

หลักการและเหตุผล หรือประโยชน์ของโครงการ

2.2.3.5 วิธีดำเนินการ เป็นขั้นการนำเสนอภารกิจหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ โดยระบุให้ชัดเจนว่า “จะทำอะไร ใครเป็นผู้ทำ ทำที่ไหน ทำอย่างไร เริ่มต้นเมื่อใด เสร็จสิ้นเมื่อใด ได้ผลประการใด”

2.2.3.6 ระยะเวลาการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรม เป็นหัวข้อหรือองค์ประกอบที่ระบุระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้น โครงการ/กิจกรรม จนเสร็จสิ้นโครงการ โดยระบุวัน เดือน ปี ที่เริ่มต้นและเสร็จสิ้นโครงการ

2.2.3.7 งบประมาณ เป็นการนำเสนอประมาณการค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของโครงการ/กิจกรรม ควรจำแนกรายการค่าใช้จ่ายอย่างชัดเจน การระบุยอดงบประมาณ ควรระบุแหล่งที่มาของงบประมาณด้วย รวมทั้งอาจจะระบุทรัพยากรอื่นที่ต้องการ เช่น คน วัสดุ เป็นต้น

2.2.3.8 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการให้แนวทางแก่ผู้อนุมัติและผู้ปฏิบัติว่าในการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมนั้น ควรจะประสานและขอความร่วมมือกับหน่วยงานใดบ้าง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.2.3.9 ระดับความสำเร็จ บอกตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมตามวัตถุประสงค์ และแสดงได้เชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นการระบุให้ทราบว่าโครงการจะได้รับการประเมินส่วนใดบ้าง โดยวิธีการและเครื่องมือประเมินประเภทใด ให้สอดคล้องครอบคลุมกับตัวชี้วัดความสำเร็จ

2.2.3.10 ผลที่คาดว่าจะได้รับ เมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วจะเกิดผลอย่างไรบ้าง ใครเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ สามารถระบุประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ไม่ใช้การนำวัตถุประสงค์มาเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

3.1 กระบวนการจัดการระบบบริหารและสารสนเทศ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยได้ระบุให้มีการจัดระบบบริหารและสารสนเทศไว้เป็น 1 ใน 8 ประการของหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนั้นสถานศึกษาอาจมีแนวทางการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 31-38) ดังนี้

3.1.1 จัดโครงสร้างหรือระบบบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

3.3.2 กำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน

3.3.3 นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอน

ในการดำเนินการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องควรศึกษาแนวคิดและการดำเนินการทั้งสองส่วนควบคู่กันไปในช่วงเดียวกันเพื่อนำไปจัดโครงสร้างหรือระบบบริหารงานของสถานศึกษาให้เอื้อและเกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก

3.2 การกำหนดผู้รับผิดชอบและการจัดระบบสารสนเทศ

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ การดำเนินการดังกล่าว ควรคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรหรือหน่วยงานในท้องถิ่น นอกจากนี้ควรคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล การกระจายอำนาจ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งบุคลากรทุกกลุ่มงานควรมีการรับรู้หรือร่วมงานอย่างทั่วถึง (School wide) ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้การบริหารงานข้อมูลสารสนเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีแนวทาง (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 41) ดังนี้

3.2.1 คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศให้มีหน้าที่จัดทำข้อมูลตามระบบการใช้โปรแกรมข้อมูลสารสนเทศให้เข้ารับการอบรมในโปรแกรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น บุคลากรในด้านนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบและมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่

3.2.2 จัดให้มีระบบติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำเนินการกรอกข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

3.2.3 การสนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาให้ได้รับการอบรมพัฒนาทักษะด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศในด้านต่างๆอย่างต่อเนื่อง

3.2.4 มีบทบาทในการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลสารสนเทศที่ทางสถานศึกษาได้จัดทำขึ้นก่อนนำไปใช้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อภาพพจน์ของสถานศึกษา

3.2.5 สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีความรู้และสามารถสืบค้นข้อมูลสารสนเทศที่ทางสถานศึกษาจัดทำขึ้นได้ด้วยตนเอง โดยมีการจัดทำห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ไว้ให้บริการและให้ผู้ที่ทำหน้าที่จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ เป็นผู้แนะนำขั้นตอนการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ

การกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในนั้น สถานศึกษาทุกขนาดไม่ว่าขนาดเล็ก ขนาดปานกลางหรือขนาดใหญ่ ควรจัดทำคำสั่งมอบหมายงานให้ชัดเจน ให้เป็นไปตามความเหมาะสมกับบริบท สภาพแวดล้อมและจำนวนบุคลากร ส่วนในการดำเนินการนั้น สถานศึกษาที่มีบุคลากรจำกัดอาจเชิญบุคลากรในท้องถิ่น ได้แก่ ผู้แทนชุมชน ผู้ปกครอง ผู้ที่มีความสามารถเฉพาะด้านหรือผู้ที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วม ตามหลักการมีส่วนร่วมดังกล่าวแล้วข้างต้น ทั้งนี้บุคลากรหนึ่งคนอาจต้องรับผิดชอบงานมากกว่า 1 หรือ 2 งานก็ได้

3.3 การจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่

สถานศึกษามีข้อมูลมากมาย กระจัดกระจายอยู่ในส่วนต่าง ๆ ตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของครู บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องหากไม่มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระเบียบแล้ว จะเกิดความไม่สะดวกหรือเกิดความยุ่งยากในการนำไปใช้หรือมีข้อมูลสารสนเทศที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งไม่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา การปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของครู บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง อันส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในการประเมินคุณภาพผู้เรียนเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศนั้น

สถานศึกษาควรจัดเก็บผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และควรจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปี ซึ่งการจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์ มีความเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา นำไปสู่ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างแท้จริง โดยไม่แยกส่วนจากภารกิจประจำหรือเพิ่มภาระงาน ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องเริ่มต้นจากการนำผลประเมินของการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามนโยบายพิเศษมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา การใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศของแต่ละงานหรือแต่ละด้านมิได้แยกส่วนจากกัน หลายงานอาจใช้ข้อมูลสารสนเทศร่วมกันและข้อมูลสารสนเทศระบบหนึ่งก็อาจใช้ได้กับงานหลายงานทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์และการมองเห็นประโยชน์ของผู้ใช้ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และการออกแบบการจัดเก็บข้อมูลของสถานศึกษาอีกด้วย (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 44)

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้การทำงาน เพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ไม่ขัดแย้งกัน แต่แผนจะไม่มีผลหากการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาไม่ดำเนินตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษาที่ที่ภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมย่อมสร้างคนที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้นได้ไม่ยากนัก ผู้บริหารจะทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดูแล กำกับ ติดตามและนิเทศงานของบุคลากรทุกคน/ทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ให้มีความสำคัญ การดำเนินงานและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัย ครูต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือการบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผนทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองอย่างดีที่สุดและภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่กำหนดให้ รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคน/ทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 24)

5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

5.1 วัตถุประสงค์ของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 7)

5.1.1 เพื่อให้สถานศึกษาสามารถติดตามรวบรวมข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานและการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง

5.1.2 เพื่อรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

5.1.3 เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับ

5.1.4 เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5.1.5 เพื่อเตรียมความพร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดและรองรับการประเมินภายนอก

5.2 รูปแบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนจัดทำขึ้น มีแนวทางในการดำเนินการ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 8-9) ดังนี้

รูปแบบที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง ว่าโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

รูปแบบที่ 2 คณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ติดตามการตรวจสอบการปฏิบัติงานงานตามแผนประจำปีเป็นระยะตามที่สถานศึกษากำหนด ประเด็นที่ติดตามตรวจสอบคือโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด แล้วสรุปรายงานผลการติดตามตรวจสอบพร้อมทั้งให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาดำเนินการต่อไป

รูปแบบที่ 3 หัวหน้ากลุ่ม/ฝ่ายงานติดตามตรวจสอบ เป็นการติดตามตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ปฏิบัติงานเสมอหัวหน้ากลุ่ม/ฝ่ายงาน หัวหน้ากลุ่ม/ฝ่ายงานเป็นผู้ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานจากรายงานดังกล่าวและตรวจสอบการปฏิบัติงานจริง ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มงาน/ฝ่ายเสนอต่อคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน จากรายงานของกลุ่มงาน/ฝ่ายงาน ศึกษาเอกสาร สอบถาม สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง แล้วสรุปรายงานผลการติดตาม พร้อมให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาดำเนินงานต่อไป

รูปแบบที่ 4 ผู้ปฏิบัติงานรายงานการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นระยะตามที่สถานศึกษากำหนด ประเด็นที่รายงานคือโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ติดตามตรวจสอบจากรายงานดังกล่าวและตรวจสอบการปฏิบัติงานจริงด้วยตนเองพร้อมทั้งให้

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5.3 กระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาซึ่งมีการดำเนินงานใน 2 งาน (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 11-15) ดังนี้

5.3.1 วางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด การวางระบบที่ดีจะต้อกำหนดขั้นตอนการทำงานที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและการบันทึกการทำงานทุกขั้นตอนเป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบประเมินตนเองและให้ผู้อื่นตรวจสอบได้เพราะข้อมูลที่ได้เป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของระบบหลายๆระบบ เป็นคุณภาพของสถานศึกษาทั้งหมด

5.3.2 ดำเนินงานตามแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ การปฏิบัติร่วมกันของบุคลากรที่ได้รับมอบหมาย ตามกระบวนการ วิธีการที่กำหนด และต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ เพื่อให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ควรใช้แนวทางในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

5.3.2.1 กำหนดให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นรายการกิจกรรมครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา

5.3.2.2 สร้างความตระหนัก ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5.3.2.3 วางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาดำเนินการเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ โดยการกำหนดเรื่องและปฏิทินที่ปฏิบัติการ

5.3.2.4 ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติการประจำปีหรือกิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นผู้ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของตนเองตามปฏิทินปฏิบัติงานรวมทั้งดำเนินการแก้ไขปรับปรุง การดำเนินงานตนเองให้เป็นไปตามแผน

5.3.2.5 ครูและบุคลากรรวบรวมร่องรอย หลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย

5.3.2.6 คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบรวบรวมข้อมูล ร่องรอยหลักฐานการดำเนินงานทั้งหมดในภาพรวมของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และการจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป

5.3.3 รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการตรวจสอบประเมินตนเองร่วมกัน หรือผลิตเปลี่ยนกันประเมินเพื่อเป็นการทบทวนการปฏิบัติงาน มีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สารสำคัญของรายงาน ประกอบด้วย

5.3.3.1 ระยะเวลาของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

5.3.3.2 ขอบเขตและวัตถุประสงค์

5.3.3.3 วิธีการใช้ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

5.3.3.4 กิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าพึงพอใจและกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง

5.3.3.5 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและแก้ไขปรับปรุง เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

5.3.4 รายงานพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นการเสนอแนะมาตรการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยนำผลการประเมินมาพัฒนา ประกอบด้วย

5.3.4.1 ระบุกิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าพึงพอใจ และประเด็นที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง

5.3.4.2 จัดทำข้อบันทึกและข้อเสนอแนะ

5.3.4.3 กำหนดระยะเวลาในการพัฒนา

5.3.4.3 ตรวจสอบการดำเนินงานซ้ำ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5.4 กรอบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

จุดเน้นของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอยู่ที่ “กระบวนการการดำเนินงานตามแผน” ซึ่งเป็นช่วงระหว่างที่สถานศึกษานำแผนสู่การปฏิบัติ ดังนั้นผลที่ได้ติดตามตรวจสอบจึงถือเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ และนำไปสู่การปรับปรุงแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป แต่อย่างไรก็ตามหน่วยงานต้นสังกัดก็สามารถนำแนวคิดเชิงระบบมาใช้เป็นกรอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้เช่นกัน ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ กรอบการติดตามคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดเชิงระบบสรุปได้ดังนี้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 17-21)

5.4.1 ด้านปัจจัย

5.4.1.1 บุคคล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความตระหนักและมุ่งมั่นพัฒนาอย่างมืออาชีพ โดยมีประเด็นในการติดตามตรวจสอบ เช่น จำนวนครูมีเพียงพอ ครูมีวุฒิตรงตามที่สอน/การสอนตามความถนัด คุณลักษณะการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณภาวะผู้นำของผู้บริหารและความสามารถในการบริหารจัดการ เป็นต้น

5.4.1.2 ทรัพยากร เทคโนโลยีและงบประมาณ ได้แก่ ห้องเรียน อาคาร สถานที่สิ่งอำนวยความสะดวก หลักสูตร สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี งบประมาณ ฯลฯ โดยมีประเด็นในการติดตามตรวจสอบ เช่น ความเหมาะสมกับหลักสูตรของผู้เรียนและท้องถิ่น ความเหมาะสมและความเพียงพอของห้องเรียน อาคารเรียน สื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยี งบประมาณ ความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้

5.4.2 ด้านกระบวนการ

5.4.2.1 การบริหารจัดการ (การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการบริหารเชิงกลยุทธ์และมีส่วนร่วม) มีประเด็นในการติดตามตรวจสอบ เช่น การบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการตามภาระงานของสถานศึกษา เป็นต้น

5.4.2.2 กระบวนการเรียนรู้ ได้แก่การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาเป็นต้น โดยมีประเด็นในการติดตามตรวจสอบ เช่น ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ ความสามารถของครูในการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน การทำการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นต้น

5.4.2.3 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้แก่ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5.4.3 ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

5.4.3.1 ผู้เรียน คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ อัตราการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพจากด้านปัจจัยและด้านกระบวนการดังที่กล่าวมา ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้มีสมรรถนะสำคัญ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความรู้และทักษะของผู้เรียน

5.4.3.2 สถานศึกษามีคุณภาพเป็นแบบอย่างและได้รับการยอมรับจากชุมชนและให้ความช่วยเหลือชุมชนและโรงเรียนอื่น โดยมีประเด็นในการติดตามตรวจสอบ เช่น ความพึงพอใจของชุมชนต่อสถานศึกษา ความเป็นแบบอย่างที่ดีของสถานศึกษา เป็นต้น

5.5 กระบวนการสรุปผลและรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การสรุปผลและรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นการสรุปผลการดำเนินงานร่วมกันของผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารทั่วไป ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายบริหารงานงบประมาณ คณะผู้ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม หรือผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ ได้มาร่วมกันพิจารณารายละเอียดการตรวจสอบแต่ละกิจกรรม ว่ามีผลการตรวจสอบเป็นอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคระหว่างการทำงานตามแผนงานโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้าง มีปัญหาอุปสรรคระหว่างการทำงานอะไรบ้าง ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีการตรวจสอบและสรุปผลทุกช่วงของการดำเนินงาน ตั้งแต่ระดับบุคคลและภาพรวมของสถานศึกษาอาจกำหนดช่วงเวลาในการสรุปติดตามตรวจสอบเป็นรายสัปดาห์ รายเดือนหรือรายภาคเรียนก่อนที่จะนำผลทั้งหมดมาสรุปและรายงานเป็นภาพรวมของโรงเรียนต่อไป (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 42)

วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ก็เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาได้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและการนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและให้การสนับสนุน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป โดยสถานศึกษานำข้อมูลมาสรุปร่วมกับผลการติดตามตรวจสอบปีที่ผ่านมา (หรือข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี) และจัดทำเป็นสารสนเทศ

สำหรับการนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 43)

รูปแบบของการจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อาจนำเสนอได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงาน หากต้องการรายงานหน่วยงานต้นสังกัดระดับสูงขึ้นไปหรือรายงานต่อสถานศึกษาอาจจัดทำเป็นเอกสารรายงานฉบับสมบูรณ์ หากต้องการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ อาจรายงานในรูปแบบของเอกสารแผ่นพับ จดหมายข่าว ซึ่งการนำเสนอเฉพาะประเด็นสำคัญ โดยสรุปหรือประเด็นที่ต้องการรายงานหรือประชาสัมพันธ์สถานศึกษาสามารถเลือกวิธีการรายงานให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา อย่างไรก็ตามสาระสำคัญที่ควรปรากฏในรายงานมี 5 ประเด็น (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 44-45)

1. วัตถุประสงค์การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
2. กรอบ/สาระสำคัญของ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
3. วิธีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
4. ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
5. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา
6. การประเมินคุณภาพภายใน
 - 6.1 การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องมีความชัดเจน มีความเป็นปรนัย (Objectivity) มีความเหมาะสมกับสิ่งที่ถูกประเมิน ดังนั้นการเลือกใช้วิธีการประเมินต้องเลือกวิธีการที่มีประสิทธิภาพ หลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นให้มากที่สุด มีการตรวจสอบความถูกต้องจากข้อมูลหลายๆ แห่ง อย่างไรก็ตามความสำคัญของความชัดเจนและความถูกต้องของการประเมินเป็นจุดสำคัญ ทั้งนี้ในการประชุมของ The Joint Committee on Standard for Educational ได้สร้างมาตรฐานการประเมินขึ้นเรียกว่า “Standard of Evaluation” หรือ มาตรฐานการประเมิน ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำมาใช้ในการประเมินในแต่ละมาตรฐานการศึกษาได้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 9) ดังนี้

6.1.1 มาตรฐานด้านประโยชน์จากการประเมิน (Utility Standard) ผลการประเมินต้องให้ข้อมูลตรงตามที่ใช้ผลการประเมินอย่างรู้ (เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ฯลฯ) นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานได้จริง โดยเฉพาะหากสามารถให้ข้อมูลในการปรับปรุงตนเองได้ในระดับบุคคล (นักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากรในสถานศึกษา) ก็จะทำให้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

6.1.2 มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินจะต้องมีความเป็นไปได้ในแนวทางปฏิบัติจริง ประหยัด คุ่มค่าและเหมาะสม

6.1.3 มาตรฐานความเหมาะสม (Propriety Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน เช่น ไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายนับกับผู้ให้ข้อมูล

6.1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard) วิธีการที่ใช้ประเมินต้องมีความถูกต้อง ให้ข้อมูลเชื่อถือได้ เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินต้องสามารถวัดตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัดได้จริง มีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัด แหล่งผู้ให้ข้อมูลเชื่อถือได้ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง วิธีการวิเคราะห์และการเสนอผลการประเมินถูกต้องและผลการประเมินมีความเป็นปรนัย

6.2 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายใน

6.2.1 ขั้นการเตรียมการ

6.2.1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคน โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในประเด็นที่สำคัญ ๆ เช่น การประเมินคุณภาพคืออะไร มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างไร ขั้นตอนการประเมินคุณภาพเป็นอย่างไร เน้นย้ำกับบุคลากรในการให้ความร่วมมือ การตอบคำถามหรือการสัมภาษณ์โดยยึดหลักการตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริงและผลที่เกิดขึ้นจริง เน้นย้ำให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่าการประเมินคุณภาพคือภารกิจประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการทำงานเป็นทีม และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และตัวบ่งชี้ โดยเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบมาตรฐานการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินตามมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 13)

6.2.1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแลช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำร่วมกันเป็นทีม ซึ่งคณะกรรมการหรือคณะทำงานควรประกอบด้วยผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวกับสถานศึกษา (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 14)

6.2.2 ขั้นการดำเนินงาน

ขั้นการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิ่ง ซึ่งวงจรของเดมมิ่งประกอบด้วยการวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (Do) ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (Check) และการพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Act) โดยมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 14)

6.2.3 ขั้นการจัดทำรายงานผลการประเมิน

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาเสร็จแล้วจะจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 15)

การประเมินคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายในถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเพื่อที่จะได้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันทีเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง (Self-Evaluation) (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 15)

6.3 แนวทางการประเมินคุณภาพภายใน

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนด สำหรับใช้เป็นทิศทางในการบริหารจัดการศึกษาในความรับผิดชอบของสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป โดยมีแนวทางในการดำเนินการ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 17) ดังนี้

6.3.1 การปฏิบัติงานตามมาตรฐานของสถานศึกษา โดยสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพสถานศึกษาที่พึงประสงค์เป็นการส่งเสริมกำกับดูแล ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.3.2 การประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพ นำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้และพัฒนา สำหรับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ต้องอยู่ในระดับปรับปรุงต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขตามระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ปฏิบัติกำหนดไว้

6.3.3 การรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาสรุปผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อนำไปวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

7. การจัดทำรายงานประจำปี

ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในมีรายละเอียด สรุปได้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 9-12) ดังนี้

7.1 แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงานจากบุคคลผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประกอบด้วย

7.1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน

7.1.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน

7.1.3 หัวหน้ากลุ่ม ฝ่าย ตามโครงการการบริหารงานของโรงเรียน

7.1.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างาน

7.1.5 ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่สถานศึกษาขนาดเล็กอาจกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสมการดำเนินงานของคณะทำงานจะต้องมีการวางแผนการจัดทำรายงานประจำปีโดยมีการกำหนดช่วงระยะเวลาจัดทำ รายละเอียดการรายงาน รวมถึงการแสดงความเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทั้งนี้จะต้องรายงานต่อผู้เกี่ยวข้องก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี

7.2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผลเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้รายงานประจำปีมีความสมบูรณ์ มีคุณภาพตรงตามสภาพของสถานศึกษา ซึ่งภาระงานที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานมีดังนี้

การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผลเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้รายงานประจำปีมีความสมบูรณ์ มีคุณภาพตรงตามสภาพของสถานศึกษา ซึ่งภาระงานที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานมีดังนี้

7.2.1 รวบรวมข้อมูล สารสนเทศจากการดำเนินงานประจำ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

7.2.2 ออกแบบการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมไว้ในแต่ละมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

7.2.3 วิเคราะห์และแปลผลเพื่อการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

7.3 เขียนรายงานประจำปีของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสม โดยการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายนำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญอาจแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 แผนปฏิบัติการประจำปี

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ตอนที่ 4 สรุปผลการพัฒนาและการนำไปใช้

7.4 นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

หลังจากเขียนรายงานประจำปีเสร็จสมบูรณ์ สถานศึกษาจะต้องนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารการศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

7.5 รายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

เมื่อสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปี และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาแล้ว จะต้องรายงานและเปิดเผยผลการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีตามความเหมาะสม เช่น รายงานประจำปีฉบับสมบูรณ์ เปิดเผยผ่าน Website ของสถานศึกษา จุลสาร อนุสาร แผ่นพับ รายงานเสียงตามสาย และชี้แจงในการประชุม

8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 4 แนวคิด ดังนี้ แนวคิดที่ 1 กระบวนการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด แนวคิดที่ 2 การจัดการความรู้ แนวคิดที่ 3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และแนวคิดที่ 4 การนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยมีรายละเอียด (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 9-33) ดังนี้

แนวคิดที่ 1 กระบวนการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด

การใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาดเป็นกระบวนการนำข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่สถานศึกษามีอยู่มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนหรือ

ด้านอื่น ๆ โดยข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ได้มาจากผลการประเมินจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่นผลการประเมินผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการทดสอบระดับท้องถิ่น ผลการทดสอบระดับชาติ เป็นต้น

1. ขั้นตอนการใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด แบ่งได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การจัดเตรียมข้อมูล เป็นระยะที่สถานศึกษาจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ สำหรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น ข้อมูลการบริหารจัดการ ข้อมูลการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการเตรียมการครั้งนี้ได้มาจากกระบวนการติดตาม ตรวจสอบหรือการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

ระยะที่ 2 การสืบเสาะเพื่อวางแผนการใช้ข้อมูล เป็นระยะที่สถานศึกษาต้องกำหนด ออกแบบ หาแนวทาง และแบบแผน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ ทั้งในด้านการบริหารจัดการหรือการจัดการเรียนการสอน

ระยะที่ 3 การลงมือปฏิบัติงาน เป็นระยะที่สถานศึกษาลงมือปฏิบัติงานตามแนวทางและแบบแผนที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งถือเป็นขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา หรือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามแนวทางหรือแบบแผนที่กำหนดไว้ ในขั้นตอนนี้ สถานศึกษาสามารถนำผลการปฏิบัติงานไปใช้สะท้อนกลับ (reflect) เพื่อการปรับปรุงจุดด้อยของการดำเนินงานในระยะแรกเพื่อให้เกิดเป็นวงจรของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องได้

แนวคิดที่ 2 กระบวนการพัฒนาโดยการจัดการความรู้

การจัดการความรู้เป็นแนวคิดที่สามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามวงจรคุณภาพ PDCA และทำให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในขั้นตอน A (Act) ซึ่งการดำเนินงานอย่างเหมาะสมจำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลต่างๆที่มีอยู่ในโรงเรียนอย่างรอบด้าน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนา และแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆแล้วนำไปสู่การกำหนดแผนงานและการปฏิบัติงานตามลำดับ

โดยหลักการแล้ว การจัดการความรู้เป็นการสร้างและใช้ความรู้ขององค์กร ได้แก่ ความรู้ที่อยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) คือ ความรู้ที่เป็นประสบการณ์ หรือภูมิปัญญา ที่ไม่ได้อยู่ในรูปของเอกสาร ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) คือ ความรู้/ข้อมูลที่บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและมีการเผยแพร่ในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น รายงานผลการประเมินจากหน่วยงานต่าง ๆ รายงานผลการประเมินตนเอง หรือผลจากงานวิจัย เป็นต้น การจากสร้างและใช้ความรู้ขององค์กรเป็นไปเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เมื่อเกิดปัญหา ข้อค้นพบ หรือประเด็นใหม่ ๆ ที่น่าสนใจที่เกิดจากการใช้ความรู้หรือการดำเนินงานที่ไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ จะต้องมีการดำเนินการกลับไปสร้างความรู้ใหม่อีกครั้ง เพื่อทำความเข้าใจประเด็นดังกล่าวที่เกิดขึ้น และการนำความรู้ใหม่ไปใช้เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายต่อไปให้ได้

เมื่อพิจารณาถึงการจัดการความรู้ในกรณีของสถานศึกษา ถือว่าเป็นการสร้างและใช้ความรู้ที่มีอยู่รอบด้าน เพื่อนำไปกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปี และการปฏิบัติงานตามวงจร PDCA อันนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน และเมื่อใช้ความรู้แล้วพบว่าการดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมายหรือบรรลุเป้าหมายบางส่วน แต่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ก็มีความ

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์จนเกิดความรู้ใหม่อีกครั้งคือการวนไปสร้างความรู้ใหม่อีกรอบนั่นเอง และจะวนเป็นวงจรอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ ไปไม่สิ้นสุด การจัดการความรู้เน้นการให้ความสำคัญกับคนในองค์กรเป็นหลักเนื่องจากเป็นผู้ขับเคลื่อนขั้นตอนของกระบวนการและสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพในทุกขั้นตอนและที่สำคัญคนเหล่านี้จะต้องอยู่บนฐานของความรู้ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการความรู้จึงเป็นกระบวนการพัฒนาคน เพื่อให้คนใช้ความรู้ในการพัฒนางาน ให้มีชิ้นงานหรือมีผลงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ กระบวนการพัฒนาโดยการจัดการความรู้แต่ละขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) เป็นขั้นตอนของการได้มาซึ่งความรู้ที่จะนำไปใช้ วิธีการได้มาขององค์ความรู้ ได้แก่ การประชุม การพบปะพูดคุย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน ตลอดจนการค้นคว้าจากตำรา เอกสาร งานวิจัย และการรายงานผลการประเมินด้านต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage) เป็นขั้นตอนการจัดเก็บรักษาองค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างในขั้นตอนที่ 1 ให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม สามารถสืบค้น หยิบจับ หรือนำมาใช้ได้อย่างสะดวก เช่นการจัดเก็บในรูปแบบรายงาน การจัดทำแฟ้มเอกสาร การบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ หรือความรู้ที่อยู่ในตัวคน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transfer) เป็นขั้นตอนการเข้าถึงข้อมูลหรือการเผยแพร่ข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถถ่ายโอนจากแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่งด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประชุม การนำเสนอผลงานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อ หรือกระบวนการทางการศึกษา เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การใช้ความรู้ (Knowledge Utilization) เป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปใช้ประโยชน์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขั้นตอนการจัดการความรู้ทั้ง 4 ขั้นตอนข้างต้น จะมีการดำเนินการหรือการปฏิบัติเป็นวัฏจักรต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อมีการดำเนินการหรือปฏิบัติตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการสร้างความรู้จนถึงขั้นที่ 4 คือ ขั้นการใช้ความรู้ ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายก็จะได้ผลสะท้อนให้เห็นว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขบคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือหาข้อมูลใหม่เพิ่มเติมเพื่อมาสนับสนุนหรืออธิบายผลที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นปัญหาและประสบความสำเร็จ การอธิบายผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวก็คือความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นนั่นเอง และเมื่อมีการนำความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นนี้ไปผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดการความรู้อีกครั้งและเป็นวงจรต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องนั่นเอง

ประเด็นสำคัญของการจัดการความรู้ คือคนในองค์กร ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด ที่จะเป็นผู้ขับเคลื่อนให้การจัดการความรู้บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย คือ ต้องเป็นคนที่ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ เนื่องจากกระบวนการที่สำคัญของการจัดการความรู้ให้ประสบความสำเร็จ คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันนี้ผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดการความรู้จนกระทั่งนำความรู้ไปใช้งานและกลับมาสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันใหม่ต่อเนื่องกันไป

แนวคิดที่ 3 กระบวนการพัฒนาโดยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

เครือข่ายเป็นกลุ่มของบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในกลุ่มหรืออาจมีการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มที่เกิดจากการรวมกันของบุคคลด้วยความสมัครใจ เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างกัน ประสานงานเชื่อมโยงกัน สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันภายใต้รูปแบบหรือระเบียบโครงสร้างที่บุคคล องค์กรหรือสมาชิก ยังคงมีความเป็นอิสระต่อกัน การเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร สารระ ความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียน ผู้สอน และสถานศึกษาสามารถนำเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เครือข่ายการเรียนรู้ที่สำคัญดังนี้

1. บ้าน/ครอบครัว เป็นเครือข่ายการเรียนรู้แห่งแรกและมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรื่องของตนเอง ครอบครัว คุณธรรมและจริยธรรม ฯลฯ จากการปฏิบัติจริงที่บ้าน
2. ชุมชน เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ที่หมายถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กร หน่วยงาน สถาบัน สถานประกอบการ ฯลฯ ซึ่งเป็นแหล่งรวมของความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน
3. เครือข่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต สื่อวัสดุอุปกรณ์ สื่อทัศนูปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อโทรคมนาคม มัลติมีเดีย ฯลฯ ที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

เครือข่ายการเรียนรู้ ประกอบด้วยกลุ่มย่อย ๆ ซึ่งมีอยู่อย่างหลากหลาย เช่น เครือข่ายภายในโรงเรียน ประกอบด้วยเครือข่ายครูตามระดับชั้น ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือเครือข่ายระหว่างโรงเรียน เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น เครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก เครือข่ายกลุ่มสถานศึกษา เครือข่ายวิชาการ เครือข่ายกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นต้น โดยข้อมูลสารสนเทศและทรัพยากรที่ใช้ในเครือข่ายเช่นนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ วิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมถึงคุณภาพของผู้เรียนและความสำเร็จ กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ เคล็ดลับในการใช้เทคโนโลยี และมุมมองที่มีต่อผู้บริหารและการบริหารจัดการ เป็นต้น

แนวคิดที่ 4 การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์

การนำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวคิดหนึ่งสำหรับการปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่แล้วสถานศึกษาจะใช้กระบวนการของวงจร PDCA ในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในที่นี้ ก็คือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งจะช่วยให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางในการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ คือการนำผลการประเมินด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษามาใช้ในการกำหนดแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้อง เหมาะสม และทันกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้นั่นเอง ผลการประเมินของสถานศึกษามี

ลักษณะเป็นสารสนเทศ ดังนั้นสถานศึกษาควรนำผลการประเมินทั้งผลการประเมินคุณภาพภายใน และผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาพิจารณาร่วมกันเพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ แล้วนำผลการประเมินดังกล่าวมาพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง การนำสารสนเทศจากการประเมินไปใช้ประโยชน์ สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น การทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ประเมิน การนำไปใช้สนับสนุนยืนยันการตัดสินใจและการ นำไปใช้เชิงปฏิบัติการ ดังนั้น ผู้ใช้ผลการประเมินต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับระดับของงาน ซึ่ง รูปแบบการนำผลการประเมินไปใช้มี 4 รูปแบบ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 37-39) ดังนี้

1. การใช้ผลประเมินในเชิงความคิด เป็นการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อจุดประกาย ความคิดหรือสะท้อนความคิดของผู้เกี่ยวข้องต่อสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้เกี่ยวข้องได้เกิดความรู้ ความเข้าใจต่อสิ่งที่มุ่งประเมินมากขึ้น โดยไม่ได้นำผลการประเมินไปสู่การตัดสินใจโดยตรงเพื่อการ จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

2. การใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยัน เป็นการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อ เป็นเหตุผลสนับสนุน หรือยืนยันผลการตัดสินใจในการกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ ล่วงหน้า ทำให้แนวทาง/นโยบายที่เลือกใช้มีน้ำหนักและมีความถูกต้อง เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3. การใช้ผลการประเมินในเชิงสัญลักษณ์ เป็นการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อเป็น เครื่องมือติดตาม กำกับ หรือควบคุมการประเมินว่าได้มีการดำเนินงานตามแนวทาง ระเบียบ ขั้นตอน ที่กำหนดไว้ เพื่อให้กระบวนการประเมินมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับ

4. การใช้ผลการประเมินในเชิงปฏิบัติ เป็นการนำผลการประเมินไปใช้โดยตรงในทาง ปฏิบัติ ถือเป็นเครื่องมือหรือวิธีการในการพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขการปฏิบัติงาน เพื่อทำให้เกิดผล กระทบต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามมา จะเห็นได้ว่าการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์เกิดได้ ใน 2 ระดับ คือ ระดับการใช้ผลการประเมินในเชิงความคิด เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจและได้เรียนรู้ เกี่ยวกับสิ่งที่ประเมิน และระดับการใช้ผลการประเมินในเชิงปฏิบัติการเป็นส่วนผสมของ 3 รูปแบบ การใช้ในการตรวจสอบยืนยัน การใช้เชิงสัญลักษณ์ และการใช้เชิงปฏิบัติก่อให้เกิดผลกระทบที่ เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากกระบวนการดังกล่าวผลกระทบของการ ประเมิน สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาได้แก่ การสร้าง วัฒนธรรมของสถานศึกษา ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีดำเนินงาน และพฤติกรรมของบุคลากรใน สถานศึกษา กล่าวได้ว่ากระบวนการประเมิน การใช้ผลการประเมินและผลกระทบของการประเมินมี ความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น

การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ส่งผลกระทบต่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในลักษณะ ต่างๆขององค์กรหรือสถานศึกษา ซึ่งการนำผลการประเมินด้านต่างๆของสถานศึกษาไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการประเมินคุณภาพภายใน ผลการประเมินคุณภาพภายนอกและผลการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องนำผลการประเมินต่าง ๆ มาดำเนินการ ให้อยู่ในลักษณะของสารสนเทศที่เหมาะสม สามารถนำมาใช้ได้อย่างสะดวก มีการเผยแพร่ผลการ ประเมินที่เป็นสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน สามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ ในรูปแบบต่าง ๆ และสุดท้ายต้องมีการประเมินผลเพื่อการศึกษาผลกระทบจากการนำผลการประเมิน

ไปใช้ ซึ่งผลการประเมินนี้จะป็นจุดเริ่มต้นหรือได้ข้อมูลใหม่ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในปีต่อไป วงจรของการใช้ประโยชน์จากข้อมูลจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด(สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 42-44) การนำผลการประเมินไปใช้นั้น สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาผลการประเมินหรือข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาให้ได้มาตรฐาน โดยวิเคราะห์ปัญหาและสภาพต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งหาสาเหตุ และแนวทางพัฒนา เพื่อกำหนดกลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายใต้ผลการประเมินของสถานศึกษา

2. กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3. จัดทำและดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียน

4. นิเทศ กำกับ ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องตามแผนที่จัดทำไว้

5. ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในกรณีที่ผลการประเมินผ่านหรือเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ก็ให้ตั้งเป้าหมายใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น และกรณีที่ผลการประเมินไม่ผ่านหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ก็นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขโดยเริ่มต้นตามวงจรการพัฒนาคุณภาพต่อไป

จากขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสรุปได้ว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 8 ด้านเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งเพื่อให้จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่บุคลากรของสถานศึกษาได้ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยสถานศึกษาต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นการคุ้มครองผู้เรียนให้มีความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยในการดำเนินการต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผลและพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของชุมชน ผู้ปกครองและสังคม

ลักษณะเด่นของการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพภายในเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งจึงมีผู้ที่กล่าวถึงลักษณะเด่นของการประกันคุณภาพภายใน คือ เมอร์กาทรอยด์ และ มอร์แกน (Murgatroyd & Morgan.1994 : 2) ได้จำแนกลักษณะเด่นของการประกันคุณภาพทางการศึกษาไว้ 5 ประการคือ

1. มาตรฐานการศึกษากำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญภายนอก
2. มาตรฐานเขียนในรูปของความคาดหวังที่โรงเรียนจะต้องบรรลุถึง
3. มาตรฐานต้องสามารถประเมินได้โดยใช้เกณฑ์ที่เป็นปรนัย

4. มาตรฐานต้องใช้อย่างเสมอภาค ไม่มีการยกเว้นโดยปราศจากเหตุผลสมควร

5. การประกันคุณภาพการศึกษาจะประกอบด้วย การตรวจสอบและทบทวน (Audit and Review) การทดสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน และการประเมินคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์ การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น การสร้างความมั่นใจซึ่งเป็นแกนหลักของการประกันคุณภาพประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญหลายประการอันได้แก่

1. การวางแผนป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นตั้งแต่ขั้นของการออกแบบ การกำกับดูแล ตรวจสอบและการทบทวนเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในทุกขั้นตอนของการผลิตซึ่งต่างจากรูปแบบการ ประเมินแบบเก่าที่เน้นการตรวจจับเมื่อปัญหาสำคัญในขั้นผลผลิตได้เกิดขึ้นแล้ว

2. การนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัยอันได้แก่รูปแบบ กรรมวิธี และเทคนิควิธี ที่เป็นนวัตกรรมที่มีหลักฐานทางทฤษฎีและผลการวิจัยเชิงประจักษ์ที่น่าเชื่อถือรองรับไปประยุกต์ใช้ใน ขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการผลิต ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างมีเหตุผลว่า การ

3. ดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆทั้งระบบจะนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างน่าไว้วางใจ และจะมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนในวงจำกัดที่น้อยที่สุด การประกันคุณภาพในบริบทของการ ปฏิรูปการศึกษาซึ่งมีมาตรฐานเป็นแกนนำการสร้าง ความมั่นใจจะเริ่มต้นตั้งแต่ การกำหนดมาตรฐาน ในระดับเป้าหมายการศึกษาของชาติ โดยการนำข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้เชิงทฤษฎีและเชิง ประจักษ์ที่ทันสมัยและน่าเชื่อถือเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศมาใช้ กระบวนการ สร้างวิสัยทัศน์ เกี่ยวกับสังคมไทยในอนาคต ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งจะใช้เป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติที่เหมาะสมกับกาล สมัยและทันเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกและสามารถนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตร สถานศึกษา ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาต่อไป

การประกันคุณภาพการศึกษาเกี่ยวข้องกับการดำเนินการที่สำคัญ 3 ขั้นตอน(สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 7) ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการ พัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน เพื่อให้สถานศึกษาตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็น เป้าหมายและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาซึ่งหลักปฏิบัติทั่วไปมาตรฐานจะกำหนดโดยองค์คณะบุคคล ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์

2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการ ดำเนินการจัดการศึกษาว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดขึ้นมากน้อยเพียงไร และมีขั้นตอนการ ดำเนินการที่จะทำให้เชื่อถือได้หรือไม่ว่าการจัดการศึกษาจะเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

3. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินคุณภาพของ สถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลางที่มีหน้าที่ กำกับดูแลสถานศึกษา ทั้งนี้การตรวจสอบและประเมินคุณภาพนี้จะกระทำอย่างเป็นระบบ โดยมี กฎเกณฑ์และแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน มีการนำการประเมินในทุกขั้นตอนมาใช้เพื่อการ

วางแผน ออกแบบ และการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจ (Assure) ได้ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มีมาตรฐานที่กำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและที่สังคมต้องการ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีหลักฐานข้อเท็จจริงที่เป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ เพื่อจะสร้างความมั่นใจที่สมเหตุสมผลว่าผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

ประโยชน์ที่ได้จากการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับสถานศึกษาว่ามีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและสามารถพัฒนาสังคมได้

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2554 : 1) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษาดังต่อไปนี้ ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ครูได้ทำงานอย่างมืออาชีพ มีการทำงานที่เป็นระบบ โปร่งใส มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ และเน้นคุณภาพ ได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำและความรู้ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและมีความโปร่งใส เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม กรรมการสถานศึกษาได้ทำงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม เป็นผู้ที่ทำประโยชน์และมีส่วนพัฒนาสถานศึกษาและคุณภาพทางการศึกษาให้แก่เยาวชนและชุมชนร่วมกับผู้บริหารและครู สมควรที่ได้รับความไว้วางใจให้มาเป็นกรรมการสถานศึกษาหน่วยงานที่กำกับดูแล ได้สถานศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาตนเอง ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาในการกำกับ ดูแลสถานศึกษาและก่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพทางการศึกษาและคุณภาพของสถานศึกษาชุมชนและสังคมประเทศชาติ ได้เยาวชนและคนที่ดีมีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาองค์กร ชุมชนและสังคมประเทศชาติต่อไป ผู้รับบริการบริการได้รับความพึงพอใจจากการให้บริการของหน่วยงาน ในระดับสถานศึกษาการประกันคุณภาพจะครอบคลุมถึงการสร้างความมั่นใจ โดยการใช้ข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้และการวางแผนป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นตั้งแต่ในขั้นการออกแบบกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การติดตามตรวจสอบและทบทวนเป็นระยะ ๆ เพื่อให้มีการแก้ไขปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพผลผลิต การจัดทำรายงานและการนำเสนอข้อมูลการประเมินสำหรับการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ และสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานการประกันคุณภาพครอบคลุมการศึกษาภายในสถานศึกษาถึงมวลกิจกรรมและภารกิจทางวิชาการและทางการบริหารการจัดการที่มี การวางแผนล่วงหน้า และมีการประสาน

สัมพันธ์อย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจที่สมเหตุสมผลว่าผู้เรียน จะมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้น การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีคุณประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งประโยชน์ต่อผู้ให้บริการและต่อผู้รับบริการเอง ประโยชน์ดังกล่าวจะสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจต่อการจัดการศึกษา สร้างความมั่นใจต่อโรงเรียน ครู ชุมชน และที่สำคัญ สร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครองที่จะส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษาแห่งนั้น

มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับการจัดการศึกษาที่ใช้หลักการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาโดยที่ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเอง และบริหารการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น รัฐจึงกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผลและการประเมินคุณภาพทางการศึกษา มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554, 53-55) มีดังนี้

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นเป้าหมายการจัดการศึกษาของชาติ ครอบคลุมการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท นั่นคือครอบคลุมการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษาและการครอบคลุมทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนั้นมาตรฐานการศึกษาของชาติจึงเป็นการกำหนดเป้าหมายที่กว้าง เพื่อให้องค์กรหลักที่จัดการศึกษาสามารถนำไปกำหนดแนวทางสู่การปฏิบัติได้ชัดเจนยิ่งขึ้นได้มาตรฐานการศึกษาของชาติ แบ่งออกเป็น 3 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

มาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ (ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 4 การประกันคุณภาพภายใน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554 จากมาตรฐานการศึกษาของชาติ องค์กรหลักที่จัดการศึกษาต้องนำมาตรฐานการศึกษาของชาติมากำหนดเป็นมาตรฐานการปฏิบัติในแต่ละระดับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาพิเศษ การจัดทำมาตรฐานดังกล่าวได้คำนึงถึงอุดมการณ์และหลักการของการศึกษาระดับ/ประเภทนั้น ๆ สถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้มาตรฐานที่กำหนดให้ นี้ เป็นเป้าหมายในการ

พัฒนาการจัดการศึกษาควบคู่ไปกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อุดมการณ์ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนโดยรัฐบาลต้องจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ พัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก เพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิตรวมทั้งเพื่อการพัฒนาหน้าที่การงาน พัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัว และเพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์ สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคต มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 15 มาตรฐานดังนี้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 11-16)

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีความสุขที่ดีและมีสุนทรียภาพ

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิด

ประสิทธิผล

มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดการหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรม พัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน พัฒนาเต็มศักยภาพ

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคม แห่งการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและ จุดเน้นที่กำหนดขึ้น

มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริม สถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น

จากมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด หากเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาประสงค์จะ เพิ่มเติมให้ครอบคลุมบริบทและเอกลักษณ์ของตนก็ย่อมทำได้ โดยในส่วนของเขตพื้นที่การศึกษาหาก จะออกเป็นประกาศก็ให้ออกประกาศเฉพาะส่วนที่เขตการศึกษาเพิ่มเติมเท่านั้น (ไม่ให้นำมาตราฐาน

การศึกษาที่กระทรวงศึกษาประกาศไปแล้วนั้น ไปจัดทำเป็นประกาศของเขตพื้นที่การศึกษาและประกาศซ้ำอีก) ส่วนสถานศึกษาก็ดำเนินการทำนองเดียวกัน กล่าวคือประกาศเฉพาะส่วนที่เพิ่มเติมของสถานศึกษาเอง ประชาสัมพันธ์ให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ หรืออาจเพียงเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ภายใต้มาตรฐานที่มีอยู่แล้วก็ได้

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประกอบด้วย 12 ตัวบ่งชี้หลัก ดังนี้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 6-7)

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด

ตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์

ของการจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของ

สถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 11 ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้มาตรฐานที่กำหนดให้ นี้ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการศึกษาควบคู่ไปกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนโดยรัฐบาลต้องจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก เพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิตรวมทั้งเพื่อการพัฒนาหน้าที่การงาน พัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัว และเพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคต

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารหรือผู้นำหรือผู้จัดองค์การหรือหัวหน้างานไม่ว่าหน่วยงานเล็กหรือหน่วยงานใหญ่ หน่วยงานราชการหรือหน่วยงานเอกชนก็ตามย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่งบางครั้งการจัดองค์การแม้จะไม่เรียบร้อยถูกต้องอยู่บ้างก็อาจได้รับผลงานสูงได้ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะหรือพฤติกรรมในการนำของผู้บริหารไม่ดีแม้การจัดการองค์การถูกต้องหรือดีเพียงใดก็ตามผลงานที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้นๆย่อมสมบูรณ์ได้ยาก

อนันต์ พันนึกและคณะ (2554, 28) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม มีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้อง เหมาะสมเพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์กรขึ้นอยู่กับผู้บริหารหรือผู้นำซึ่งจะวินิจฉัยสั่งการหรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆเพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารหรือผู้นำนั้นควรที่จะประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญได้แก่ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ และคุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร

นพรัตน์ ชัยเรือง (2559, 4) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้บริหารโดยตำแหน่งพร้อมกับการเป็นผู้นำที่ดี มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ มีคุณลักษณะส่วนบุคคลและคุณลักษณะทางวิชาชีพที่เหมาะสม สามารถใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานนำสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเป็นที่ยอมรับของสถานศึกษา สังคม ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารที่ส่งเสริมพัฒนา บริหารการ จัดการและดำเนินการให้ผู้เรียนทุกคนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ บทบาทของผู้บริหารเป็นตัวแปรสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษา เป็นผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้ สามารถประสานการมีส่วนร่วมผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา สามารถระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดทิศทางในการบริหารงานของโรงเรียนในด้านต่างๆ เปรียบเสมือนหางเสือของเรือในการนำเรือไปสู่เป้าหมายเป็นกำลังสำคัญในการจัดการศึกษา จึงมีผู้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

รุ่ง แก้วแดง (2544, 15) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่บทบาทสำคัญยิ่งในการปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษา งานวิจัยหลายชิ้นได้ระบุตรงกันว่า ผู้บริหารที่ให้ความเอาใจใส่ต่องานวิชาการ ทุ่มเทให้กับงานพัฒนาการเรียนการสอน มีคุณธรรมและมีภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี บุคลากรได้รับการพัฒนาและมีขวัญกำลังใจในการทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, ข) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์สมกับวิชาชีพชั้นสูง เป็นบุคลากรวิชาชีพที่ได้รับผิดชอบการบริหารการศึกษา เป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้ สามารถประสานการมีส่วนร่วมผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

สัมมา รณิธย์ (2553, 55) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบให้การปฏิบัติงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในองค์การทางธุรกิจเรียกว่า ผู้จัดการ (Manger) แต่ในองค์ของรัฐเรียกว่า ผู้บริหาร (Administrator)

ธีระ รุญเจริญ (2557, 182) กล่าวว่า ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการบริหารและการจัดการศึกษา และมีจรรยาบรรณวิชาชีพ

มีคุณลักษณะที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการบริหารท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถจัดการศึกษาได้ตามคุณภาพตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถ และความรับผิดชอบ มีทักษะในการบริหารและการจัดการศึกษา และมีจรรยาบรรณวิชาชีพในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีคุณลักษณะที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการบริหารท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถจัดการศึกษาได้ตามคุณภาพตามที่ตั้งเป้าหมายไว้และนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ความหมายของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาเป็นหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาที่จะทำหน้าที่ในการบริหารงานของโรงเรียนหรือหน่วยงานของตนเองเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงาน จึงมีผู้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2544, 44) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมากที่สุด

สมาน อัครภูมิ (2553, 80) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การจัดการศึกษา ซึ่งมีกิจกรรมหลักคือการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้ตามจุดหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สัมมา รัตนธย์ (2553, 90) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน และเทคนิคต่าง ๆ โดยนำศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์กรมาใช้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการ เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพจากสถานศึกษา

Good (1983, 14) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา เป็นการวินิจฉัย การสั่งการ การควบคุม และการจัดการเรื่องเกี่ยวกับงาน หรือกิจการในโรงเรียนรวมทั้งการบริหารธุรกิจโรงเรียนโดยมุ่งให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายปลายทางของการศึกษาที่ตั้งไว้

Campbell (1983, 22) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษา เพื่อให้การศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง

Fenwick (1992, 127) อธิบายว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การวางแผนการศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล การบริหารโรงเรียนต้องประกอบด้วยครู ผู้เรียนและผู้ปกครอง ทุกกิจกรรมต้องบริหารเป็นระบบ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การกระทำร่วมมือกันของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การดำเนินการจัดกิจกรรมทางการศึกษา โดยใช้กระบวนการบริหาร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ และเป็นบุคคลที่ดีและมีคุณภาพของสังคม บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนดไว้เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก เพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิตรวมทั้งเพื่อการพัฒนาหน้าที่การงาน พัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัว และเพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคต

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, 44-45) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารระดับหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา เป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งนอกจากจะดูแลสถานศึกษาแล้วยังต้องกำหนดนโยบายช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และตรวจสอบติดตามให้สถานศึกษาได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพสถานศึกษาด้วย โดยบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารระดับหน่วยงานต้นสังกัดสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับภาวะผู้นำในด้านการบริหารและทางวิชาการ เพื่อที่จะต้องการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงอีกด้วย
2. สร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับบุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงาน
3. ประกาศนโยบาย/ทิศทาง และเป้าหมายในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับสถานศึกษา
4. สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงาน
5. กำหนดมาตรการในการสนับสนุน และการช่วยเหลือในการผลักดันในกระบวนการประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะมาตรการทางด้านงบประมาณและบุคลากร
6. กำกับ หรือติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด ทั้งในส่วนของงานเตรียมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก
7. ชมเชย ให้กำลังใจแก่สถานศึกษาทุกแห่งที่ได้ร่วมกันพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, 18) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์ ศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของชาติ กระทรวง กรม จังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา และสภาพความต้องการของชุมชน นำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษากับครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งการจัดระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
3. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการกำหนดบทบาทหน้าที่ แนวทางความร่วมมือของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง องค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. จัดสรรงบประมาณและทรัพยากร เพื่อใช้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

5. ร่วมประชุมปฏิบัติการและร่วมระดมพลังสมองในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

6. สนับสนุน อำนวยความสะดวก รวมทั้งการแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

7. ตรวจสอบ กำกับ ติดตามกระบวนการการจัดทำแผนรวมทั้งจัดให้มีการประเมินคุณภาพของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

8. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีนำเสนอต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) ต่อไป

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารมีภารกิจอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารควรมีความรู้ ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ โดยอาศัยการทำงานเป็นทีม และการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ผู้บริหารต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน สิ่งสำคัญที่สุดคือการวางแผนการทำงานและสิ่งที่จะทำให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีประสิทธิภาพคือ การกำกับ ติดตามและตรวจสอบ โดยผู้บริหารควรจะต้องเป็นแกนนำในการจัดทำแผน รวมทั้งการกำกับ ติดตาม ให้มีการดำเนินงานตามแผนการนำผลจากการประเมินตนเองมาใช้ในการปรับปรุง สถานศึกษา และการรายงานให้สาธารณชนทราบ นั่นจึงเป็นที่มาที่ให้ผู้บริหารมีบทบาทในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เจริญยิ่งขึ้นไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประเสริฐ คำน้อย (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน 5 ด้าน โดยรวมมีระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านวิชาการ ด้านบริหารบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8 ด้าน คือ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประเมินตนเองประจำปีการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการประเมิน

คุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกระดับ

บุญศรี มณีมาส (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามของสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหาร และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ 2) เพศชายและเพศหญิงมีการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามของสถานศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน 3) ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี ประสบการณ์ 10-20 ปี และประสบการณ์ 20 ปี มีการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามของสถานศึกษาโดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป มีระบบการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ 10-20 ปี ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

รจนา มากชุมแสง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอปะคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูวิชาการและครูผู้สอนเมื่อพิจารณาตามสถานภาพ ครูวิชาการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการรายงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ และการรายงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความคิดเห็นของครูวิชาการและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกันพบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน 4) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูวิชาการและครูผู้สอนที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการรายงานและด้านการดำเนินการตามลำดับ

ภัทรา ชูเสน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการบริหารหลักสูตรและด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ตามความเห็นของครูผู้สอนพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ด้าน

การบริหารหลักสูตรและด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ คือด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน

ภาดา โรจน์ทั้งคำ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีปัญหาในภาพรวมทั้ง 8 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามี 2 ด้านที่ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ 6 ด้านที่เหลือมีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

รังสิมา รสกระจาย (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม แบบสอนแนะ และแบบมอบอำนาจอยู่ในระดับมาก ส่วนแบบสั่งการอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่ามีอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและด้านการจัดให้มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3) ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

นวลฉวี ทานุกรม (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศรองลงมาด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในและด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ มีระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี กับประสบการณ์ 10 ปี มีระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชัยฤทธิ์ กลิ่นชวนชื่น (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสายธรรมจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการวางแผน (Plan) 2) ด้านการปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) และ 4) ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสายธรรมจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ปรียาภรณ์ ราชรักษ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับ จากมากไปน้อย ดังนี้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง การคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การสื่อสารและการจูงใจ และการมีวิสัยทัศน์ 2) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวม และรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จัดระบบบริหารและสารสนเทศ จัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 3) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ และการสื่อสารและการจูงใจ เป็น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 75.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

บั๊กจี้ (Bugg, 2000) ศึกษาเรื่อง Quality Assurance and Improvement Planning Illinois High Schools การประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในมลรัฐอิลลินอยส์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ก่อนที่จะมีการนำการประกันคุณภาพและแผนพัฒนามาใช้ โรงเรียนทั้งสองแห่งยังไม่ได้ใช้ระเบียบโครงสร้างในการปรับปรุงโรงเรียน 2) โรงเรียนในชนบทสามารถใช้กระบวนการประกันคุณภาพ เพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาโครงสร้าง การจัดระเบียบของโรงเรียน ในขณะที่โรงเรียนในเมืองไม่สามารถทำตามกระบวนการได้สำเร็จ 3) การประกันคุณภาพมีผลดีต่อแผนการสอนในโรงเรียนทั้งสองแห่ง ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพ จะประสบความสำเร็จในเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุง แต่ยังเป็นที่ยกเถียงว่าสิ่งแวดล้อมบางประการ อาจทำให้โรงเรียนไม่สามารถค้นหาปัญหาที่แท้จริงได้ 4) โครงร่างของการประกันคุณภาพสามารถช่วยโรงเรียนในการพัฒนาวัฒนธรรม การปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการขาดตัวแปรบางตัว เช่น ภาวะผู้นำ ทรัพยากรทางการเงินทำให้กระบวนการไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย

ฟลอยท์ (Floit, 2000) ศึกษาเรื่อง The Effects of the Quality Assurance External Review on Illinois School Reform ผลกระทบของรายงาน การประเมินคุณภาพภายนอกต่อ โรงเรียนในมลรัฐอิลลินอยซ์ ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการทบทวนการดำเนินงานจากภายนอก จะมีส่วนช่วยให้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนแบบบูรณาการดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ ผู้วิจัย วิเคราะห์จากรายงานการประเมินภายนอก ได้ระบุให้เห็นถึงประเด็นบรรยากาศการเรียนรู้ และ ถึงแม้ว่ารายงานนี้ได้กล่าวถึงความจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางของหลักสูตรให้สอดคล้องกับ มาตรฐานของรัฐ แต่มีหลักฐานอ้างอิงน้อยมากในการปรับปรุงหลักสูตร การประเมิน และกลยุทธการ สอน ส่วนการสนับสนุนจากชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนไม่ได้บูรณาการกับกิจกรรมการเรียนรู้และ กิจกรรมที่กำหนด ผลการวิจัยพบว่า รายงานการประเมินภายนอก และรายงานข้อคิดเห็นจาก โรงเรียนแบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง และความพยายามในการพัฒนาหลายอย่างยังไม่ต่อเนื่อง และไม่อาจบ่งบอกได้ว่าเป็นองค์ประกอบของการประกันคุณภาพไม่ได้

ฮอยเทซ (Hoitash, 2002) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาและแผนการประกันคุณภาพเครื่องมือ สำหรับองค์กรในการจัดการศึกษาโดยอาศัยการตัดสินใจกลุ่มบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ทางเลือกในการ เข้าถึงเพื่อตรวจสอบและประมวลการพัฒนาแผนการประกันคุณภาพในองค์กร ในการจัดการซึ่งต้อง อาศัยกลุ่มผู้ใหญ่สำหรับพัฒนาข้อเสียที่ใช้ในการเจาะจงโดยเฉพาะ ดังนี้ 1) ประมวลผลการพัฒนาการ ประกันคุณภาพและแผนงานที่เน้นการมีส่วนร่วม 2) ผลลัพธ์ของการประกันคุณภาพตามแผนงาน คุณภาพเพิ่มขึ้น 3) ขอบเขตเพื่อการประเมินโปรแกรมประมวลผล พบว่าวางแผนโปรแกรมตรง ประเด็นและมีมาตรฐานการประเมินสำหรับการปฏิบัติงาน มีเครื่องมือ มีระเบียบแบบแผนและมี ผลลัพธ์การประกันคุณภาพแน่นอน คือรายงานและผลประโยชน์ของการประเมินโปรแกรมจัดให้ เข้าถึงระเบียบการตรวจสอบ ด้านความสัมพันธ์เพื่อมาตรฐานการประเมินโปรแกรมพัฒนาโดยความ ร่วมมือของคณะกรรมการมาตรฐานสำหรับการประเมินการศึกษาในอนาคต

เดล คาสติลโล (Del Castillo, 2005) ได้ศึกษาคำจำกัดความของสมรรถนะในยุค กระแสโลกาภิวัตน์ ผลการวิจัยพบว่า บริษัทต่าง ๆ มีภาวะการแข่งขันประจำวันตลอดเวลา ไม่ว่าจะ เป็นองค์กรระดับท้องถิ่นหรือนานาชาติ ก็ตาม สมรรถนะนับเป็นเฉพาะที่ต้องให้ความสนใจและ เป็นตัวอธิบายความสามารถในการแข่งขัน การผลิต กำไร บทบาทหรือกระบวนการทำงานขององค์กร และพนักงานตระหนักถึง บทบาทหน้าที่ของตนเอง และที่สำคัญองค์กรต้องสามารถกำหนดจุดยืนของ แต่ละตำแหน่งและ ผลตอบแทนได้อย่างชัดเจน

ออสซิลิค และ ฟรีแมน (Ozcelik & Freeman, 2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะที่เป็น ส่วนหนึ่งในการ จัดการพัฒนารทรัพยากรบุคคล: ผลลัพธ์และความสำคัญในการทำงานในประเทศตุรกี ผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบจุดหมายของสมรรถนะที่มีส่วนในการจัดการพัฒนารทรัพยากรบุคคล (Human Resource Management: HRM) รวมทั้งการทบทวนเอกสารแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตามมุมมองต่าง ๆ ในเรื่องสมรรถนะ จากการสร้างทฤษฎีก่อนหน้านี้และหลักฐานที่สังเกตได้บางอย่าง กรอบของ สมรรถนะใหม่ได้มีการพัฒนาดีขึ้น จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการวิจัยเน้นการยืนยันการนำ สมรรถนะได้ ไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะที่แตกต่างของบุคคล และความแตกต่างทางวัฒนธรรมการ ทำงานของ แต่ละท้องถิ่นและประเทศ อย่างไรก็ตามหากมีการจัดการที่เหมาะสม สมรรถนะก็สามารถ เสริมสร้างงาน และมีการพัฒนาจนสามารถบรรลุได้ทั้งความต้องการขององค์กรและบุคคล

เอลทีนเคิร์ท และยิลแมซ์ (Altinkurt and Yilmaz, 2012) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมเป็นสมาชิกองค์กรของครู ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูแสดงพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กรไม่แตกต่างกัน 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้อำนาจในระดับมาก พิจารณาโดยเรียงลำดับจากมากหาน้อยดังนี้ อำนาจทางกฎหมาย อำนาจเชี่ยวชาญ อำนาจบังคับ อำนาจอ้างอิงและอำนาจการให้รางวัล 3) แหล่งอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกองค์กรของครู

อ้อซเคน และคณะ (Ozcan and other, 2014) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการใช้อำนาจของผู้บริหารกับผลกระทบต่อวัฒนธรรมองค์การในวิทยาลัยการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้อำนาจกฎหมาย อำนาจบังคับ อำนาจการให้รางวัล อำนาจอ้างอิง และอำนาจเชี่ยวชาญ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อสมาชิกในองค์กร 2) การใช้อำนาจกฎหมาย อำนาจบังคับและอำนาจการให้รางวัลของผู้บริหารใช้ทั้งในหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานราชการ จากการขาดอำนาจอ้างอิงและอำนาจเชี่ยวชาญ ไม่สามารถทำให้องค์กรประสบความสำเร็จได้และยากที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ในการทำงานในองค์กร

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยได้ ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2559 จากจำนวน 142 โรงเรียน ประกอบด้วย ครูวิชาการ จำนวน 142 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,270 คน รวมประชากรทั้งหมด 1,412 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie&Morgan. 1970 : 608 ; อ้างถึงในพิสนุ พงศ์ศรี. 2551 : 109) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 302 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มย่อย คือ ครูวิชาการและครูผู้สอนซึ่งมีลักษณะเป็นชั้นภูมิแล้วกำหนดสัดส่วนครูวิชาการจำนวน 142 คนได้กลุ่มตัวอย่างครูวิชาการจำนวน 31 คน และกำหนดสัดส่วนครูผู้สอนจำนวน 1,270 คนได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนจำนวน 271 คนแล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ครูวิชาการ	142	31
ครูผู้สอน	1,270	271
รวม	1,412	302

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire): ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 ทั้ง 8 ด้านคือ

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศสำหรับการบริหาร
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ใน 8 ด้านคือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศสำหรับการบริหาร 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 4-6) ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2554 , 224-226) กำหนดค่าระดับคะแนนเป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง และพัฒนาเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตลอดจนหลักเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิผล
2. จัดทำเครื่องมือฉบับร่าง โดยกำหนดโครงสร้าง และร่างแบบสอบถามเพื่อใช้สำหรับการวิจัย
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณา และให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบในด้านการใช้ภาษาและความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิเคราะห์หาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ (index of item objective congruence) หรือ IOC (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2554, 241-242) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอยู่ในระดับ 0.30 – 1.0 มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ
5. นำไปทดลองใช้ (Try – Out) กับ ครูวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
6. นำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient : α) ของ ครอนบาค (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2554, 248) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89
7. นำแบบสอบถามมาจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือจาก ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้
2. การส่งแบบสอบถามและเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการส่งแบบสอบถาม ถึงกลุ่มตัวอย่างโดยตรง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามที่ได้มา ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ตอนที่ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และร้อยละและนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย
2. วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช

เขต 4 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม รายด้าน และรายข้อ เพื่อต้องการทราบระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด 2545, 100) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง ผู้บริหารมีการดำเนินงานประกันคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการดำเนินงานประกันคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการดำเนินงานประกันคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการดำเนินงานประกันคุณภาพอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการดำเนินงานประกันคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งโดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ (Independent Simple)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่และร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบ (t-test)

วิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน t-test
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน F-test
SS	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน(Mean Square)
Df	แทน	ระดับขั้นความเสรี (Degrees of Freedom)
Sig.	แทน	ค่าทดสอบความมีนัยสำคัญ
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้าน สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่และร้อยละปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพตำแหน่ง		
1.1 ครูวิชาการ	31	10.30
1.2 ครูผู้สอน	271	89.70
รวม	302	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
2.1 ต่ำกว่า 10 ปี	6	2.00
2.2 10 – 20 ปี	151	50.00
2.3 21 ปีขึ้นไป	145	48.00
รวม	302	100.00
3. ประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา		
3.1 ไม่เคยอบรม	8	2.60
3.2 1 – 2 ครั้ง	179	59.30
3.3 มากกว่า 3 ครั้ง	115	38.10
รวม	302	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 302 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพของตำแหน่ง พบว่า เป็นครูวิชาการ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10.30 และเป็นครูผู้สอนจำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 89.70 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่ามีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 มีประสบการณ์ 10 – 20 ปี จำนวน 151คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีประสบการณ์ 21ปีขึ้นไปจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาพบว่า ไม่เคยอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.60 ได้เข้าร่วมประชุมอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 1 – 2 ครั้ง จำนวน 179 คน คิดเป็น ร้อยละ 59.30 ได้เข้าร่วมประชุม อบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มากกว่า 3 ครั้ง จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้านสถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปรากฏดังตารางที่ 3 - 11

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	n = 302		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.60	0.39	มากที่สุด
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.55	0.44	มากที่สุด
3. การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	4.54	0.47	มากที่สุด
4.การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.55	0.43	มากที่สุด
5.การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.57	0.43	มากที่สุด
6.การประเมินคุณภาพภายใน	4.57	0.48	มากที่สุด
7.การจัดทำรายงานประจำปี	4.59	0.46	มากที่สุด
8.การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.58	0.46	มากที่สุด
รวม	4.57	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาคือด้านการจัดทำรายงานประจำปี ($\bar{X} = 4.59$) ส่วนด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.54$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของ สถานศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	n = 302		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. วางแผนในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน	4.71	0.55	มากที่สุด
2. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา	4.73	0.51	มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	n = 302		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
3. ส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.72	0.54	มากที่สุด
4. กำหนดกระบวนการมาตรฐานการศึกษาไว้อย่าง ถูกต้องชัดเจน	4.71	0.51	มากที่สุด
5. กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาสอดคล้องกับ มาตรฐานของชาติ	4.63	0.53	มากที่สุด
6. มาตรฐานของสถานศึกษาเหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษา	4.53	0.56	มากที่สุด
7. กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาคำนึงถึง ศักยภาพของผู้เรียน	4.46	0.57	มาก
8. จัดทำขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ อย่างชัดเจน	4.46	0.59	มาก
9. กำหนดมาตรฐานที่สะท้อนมาตรการส่งเสริม ของสถานศึกษา	4.44	0.61	มาก
10. ตรวจสอบความเหมาะสมของมาตรฐาน การศึกษาของโรงเรียน	4.51	0.60	มากที่สุด
รวม	4.59	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษามีระดับการปฏิบัติอยู่สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมา คือการส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.72$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ กำหนดมาตรฐานที่สะท้อนมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.44$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	n = 302		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษามีความชัดเจน	4.52	0.61	มากที่สุด
2. คณะทำงานในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย	4.52	0.63	มากที่สุด
3. มีการวิเคราะห์และวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.53	0.61	มากที่สุด
4. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และอัตลักษณ์ของสถานศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วม	4.61	0.59	มากที่สุด
5. จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา (3-5 ปี) โดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา	4.57	0.59	มากที่สุด
6. มีกระบวนการการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้อง ชัดเจน	4.59	0.59	มากที่สุด
7. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.55	0.62	มากที่สุด
8. มีการประชุมปฏิบัติการระดมพลังสมองในการจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา	4.52	0.62	มากที่สุด
9. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียน ร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนด	4.55	0.62	มากที่สุด
10. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างชัดเจน	4.57	0.61	มากที่สุด
รวม	4.55	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และอัตลักษณ์ของสถานศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมมีระดับการปฏิบัติอยู่สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา คือการมีกระบวนการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้อง ชัดเจน ($\bar{X} = 4.59$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษามีความชัดเจน คณะทำงานในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายและมีการประชุมปฏิบัติการระดมพลังสมองในการจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.52$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	n = 302		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. จัดทำกระบวนการ/โครงสร้างระบบบริหารและสารสนเทศที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.54	0.62	มากที่สุด
2. กำหนดผู้รับผิดชอบการจัดระบบสารสนเทศไว้ อย่างชัดเจน	4.55	0.59	มากที่สุด
3. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลสารสนเทศ	4.54	0.59	มากที่สุด
4. สนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาให้ความรู้และสามารถสืบค้นข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.52	0.59	มากที่สุด
5. ส่งเสริมจัดระบบสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่ ง่ายต่อการใช้งาน เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.53	0.61	มากที่สุด
6. นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหาร การพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน	4.56	0.58	มากที่สุด
รวม	4.54	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหาร การพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมา คือการกำหนดผู้รับผิดชอบการจัดระบบสารสนเทศไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.55$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การสนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาให้ความรู้และสามารถสืบค้นข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.52$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	n = 302		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้อย่างชัดเจน	4.58	0.59	มากที่สุด
2. ปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเคร่งครัด	4.57	0.60	มากที่สุด
3. จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม	4.56	0.58	มากที่สุด
4. มอบหมายงาน/โครงการให้บุคลากร เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน	4.55	0.56	มากที่สุด
5. ติดตามการดำเนินการตามแผนได้อย่างต่อเนื่อง	4.52	0.59	มากที่สุด
6. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนด	4.56	0.57	มากที่สุด
7. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้	4.55	0.58	มากที่สุด
8. จัดประชุม ทบทวนผลการปฏิบัติงานและการให้คำแนะนำการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระยะ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	4.57	0.60	มากที่สุด
9. รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.51	0.65	มากที่สุด
10. ปฏิบัติงาน/โครงการของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี	4.52	0.62	มากที่สุด
รวม	4.55	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้อย่างชัดเจนมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมา คือการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเคร่งครัด และการจัดประชุม ทบทวนผลการปฏิบัติงานและการให้คำแนะนำการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระยะ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.57$) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.51$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	n = 302		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่มีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย	4.53	0.59	มากที่สุด
2. มีแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไว้เป็นลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน	4.53	0.59	มากที่สุด
3. ติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง	4.54	0.58	มากที่สุด
4. ส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน	4.56	0.55	มากที่สุด
5. จัดให้มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยบุคลากรในสถานศึกษา	4.55	0.57	มากที่สุด
6. จัดให้มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด	4.58	0.57	มากที่สุด
7. กำหนดกรอบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งทางด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน	4.58	0.57	มากที่สุด
8. ส่งเสริมให้มีการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.62	0.55	มากที่สุด
9. สรุปผลการดำเนินงานร่วมกันของผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	4.60	0.58	มากที่สุด
10. รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง/พัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.61	0.57	มากที่สุด
รวม	4.57	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าการส่งเสริมให้มีการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีระดับการปฏิบัติอยู่สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมา คือการรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง/พัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.61$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายและการมีแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไว้เป็นลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.53$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการประเมินคุณภาพภายใน

การประเมินคุณภาพภายใน	n = 302		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการประเมินคุณภาพภายในไว้อย่างชัดเจน	4.57	0.59	มากที่สุด
2. ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาผู้บริหารสามารถใช้ประโยชน์จากการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	4.61	0.56	มากที่สุด
3. ใช้ประโยชน์จากการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา	4.58	0.58	มากที่สุด
4. ดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร(PDCA)	4.56	0.59	มากที่สุด
5. ติดตามผลการดำเนินการอย่างเป็นระยะและต่อเนื่อง	4.53	0.62	มากที่สุด
6. จัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาพร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาให้หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนทราบกำหนด	4.58	0.58	มากที่สุด
7. เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.53	0.64	มากที่สุด
รวม	4.57	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการประเมินคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาผู้บริหารสามารถใช้ประโยชน์จากการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมีระดับการปฏิบัติอยู่สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา คือการใช้ประโยชน์จากการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาพร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาให้หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนทราบกำหนด ($\bar{X} = 4.58$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการติดตามผลการดำเนินการอย่างเป็นระยะและต่อเนื่องและการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการประเมินคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.53$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีโดยรวมและรายข้อ

การจัดทำรายงานประจำปี	n = 302		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา	4.59	0.58	มากที่สุด
2. จัดทำรายงานประจำปีที่แสดงหลักฐานข้อมูลที่เที่ยงตรง เชื่อถือได้	4.59	0.56	มากที่สุด
3. สรุปและจัดทำรายงานประจำปีสะท้อนคุณภาพผู้เรียน และผลสำเร็จของการบริหารการจัดการศึกษา	4.61	0.54	มากที่สุด
4. รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและจัดเก็บในระบบสารสนเทศ	4.59	0.54	มากที่สุด
5. รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีโดยนำเสนอในรูปแบบที่น่าสนใจและเข้าใจง่าย	4.57	0.57	มากที่สุด
6. จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน	4.57	0.55	มากที่สุด
รวม	4.59	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การสรุปและจัดทำรายงานประจำปีสะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารการจัดการศึกษามีระดับการปฏิบัติอยู่สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา คือการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่แสดงหลักฐานข้อมูลที่เที่ยงตรง เชื่อถือได้ และการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและจัดเก็บในระบบสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.59$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีโดยนำเสนอในรูปแบบที่น่าสนใจและการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 4.57$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยรวมและรายข้อ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	n = 302		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. ส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนอย่างต่อเนื่อง	4.58	0.58	มากที่สุด
2. ส่งเสริมเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา	4.53	0.60	มากที่สุด
3. นำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยต้นสังกัดมาแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.55	0.55	มากที่สุด
4. เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกแสดงความคิดเห็นเพื่อร่วมวิเคราะห์และพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.56	0.55	มากที่สุด
5. นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.62	0.55	มากที่สุด
6. นำผลการประเมินภายในไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในการศึกษาต่อไป	4.64	0.50	มากที่สุด
รวม	4.58	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การนำผลการประเมินภายในไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในการศึกษาต่อไปมีระดับการปฏิบัติอยู่สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมา คือการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.62$) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การส่งเสริมเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.53$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตารางที่ 12 - 17

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง

ข้อ	รายการ	ครูวิชาการ		ครูผู้สอน		t	Sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.53	0.41	4.60	0.38	- 0.86	0.38
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.52	0.47	4.56	0.44	- 0.48	0.63
3	การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	4.45	0.50	4.55	0.47	- 1.09	0.27
4	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.49	0.46	4.56	0.42	- 0.81	0.41
5	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.49	0.49	4.58	0.42	- 1.16	0.24
6	การประเมินคุณภาพภายใน	4.36	0.53	4.59	0.47	- 2.51*	0.01
7	การจัดทำรายงานประจำปี	4.39	0.54	4.61	0.44	- 2.47*	0.01
8	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.48	0.60	4.59	0.44	- 1.27	0.20
	รวม	4.47	0.40	4.58	0.3	- 1.60	0.11

4

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง พบว่ามีระดับผลการปฏิบัติในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มี 2 ด้านคือ ด้านการประเมินคุณภาพภายในและด้านการจัดทำรายงานประจำปี ที่ครูวิชาการ และครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารมีระดับการปฏิบัติงาน ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อ	ด้าน	ต่ำกว่า 10 ปี		10-20 ปี		21 ปีขึ้นไป	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.68	0.31	4.61	0.38	4.57	0.40
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.63	0.36	4.58	0.42	4.53	0.47
3	การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	4.69	0.32	4.57	0.48	4.51	0.48
4	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.73	0.40	4.60	0.38	4.50	0.47
5	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.76	0.36	4.62	0.37	4.52	0.47
6	การประเมินคุณภาพภายใน	4.66	0.51	4.61	0.47	4.52	0.50
7	การจัดทำรายงานประจำปี	4.63	0.45	4.65	0.43	4.52	0.48
8	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.66	0.40	4.65	0.45	4.51	0.46
รวม		4.68	0.34	4.61	0.31	4.52	0.37

จากตารางที่ 13 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้าน ดังนี้

ครูวิชาการและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี ให้ระดับผลการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา คือด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.73$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและการจัดทำรายงานประจำปี ($\bar{X} = 4.63$)

ครูวิชาการและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี ให้ระดับผลการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านการการจัดทำรายงานประจำปีและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องมีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.62$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.57$)

ครูวิชาการและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป ให้ระดับผลการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมา คือด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.53$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.51$)

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.14	2	0.73	0.47	0.62
	ภายในกลุ่ม	45.80	299	0.15		
	รวม	45.94	301			
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.23	2	0.11	0.58	0.55
	ภายในกลุ่ม	60.47	299	0.20		
	รวม	60.70	301			
3. การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	0.40	2	0.20	0.87	0.41
	ภายในกลุ่ม	68.89	299	0.23		
	รวม	69.29	301			
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.94	2	0.47	2.56	0.79
	ภายในกลุ่ม	54.90	299	0.18		
	รวม	55.84	301			
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.97	2	0.45	2.64	0.72
	ภายในกลุ่ม	54.76	299	0.18		
	รวม	55.73	301			
6. การประเมินคุณภาพภายใน	ระหว่างกลุ่ม	0.55	2	0.27	1.15	0.31
	ภายในกลุ่ม	71.50	299	0.23		
	รวม	72.06	301			
7. การจัดทำรายงานประจำปี	ระหว่างกลุ่ม	1.14	2	0.57	2.71	0.06
	ภายในกลุ่ม	63.21	299	0.21		
	รวม	64.35	301			
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	1.51	2	0.75	3.60*	0.02
	ภายในกลุ่ม	62.69	299	0.21		
	รวม	64.20	301			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.60	2	0.30	2.50	0.08
	ภายในกลุ่ม	35.80	299	0.12		
	รวม	36.40	301			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe') ในการทดสอบความแตกต่างรายคู่

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง	\bar{X}	ต่ำกว่า 10 ปี	10 - 20 ปี	21 ปีขึ้นไป
		4.66	4.65	4.51
ต่ำกว่า 10 ปี	4.66	-	0.01	0.15
10 - 20 ปี	4.65	-	-	- 0.14*
21 ปีขึ้นไป	4.51			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานรายด้าน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20ปี เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรม

ข้อ	ด้าน	ไม่เคยอบรม		1-3 ครั้ง		มากกว่า 3 ครั้ง	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.69	0.30	4.60	0.41	4.59	0.36
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.73	0.35	4.56	0.50	4.54	0.37
3	การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	4.63	0.38	4.57	0.49	4.50	0.48
4	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.76	0.33	4.58	0.45	4.51	0.40

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	ไม่เคยอบรม		1-3 ครั้ง		มากกว่า 3 ครั้ง	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
5	การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.80	0.35	4.60	0.43	4.53	0.42
6	การประเมินคุณภาพภายใน	4.63	0.45	4.59	0.53	4.54	0.43
7	การจัดทำรายงานประจำปี	4.71	0.41	4.61	0.46	4.55	0.47
8	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.58	0.38	4.60	0.48	4.56	0.45
รวม		4.70	0.24	4.59	0.38	4.54	0.30

จากตารางที่ 16 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรมโดยรวมและรายด้าน ดังนี้

ครูวิชาการและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ไม่เคยอบรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ระดับผลการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.76$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.58$)

ครูวิชาการและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการอบรม 1-3 ครั้ง ให้ระดับผลการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านการจัดทำรายงานประจำปีมีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา คือด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.56$)

ครูวิชาการและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการอบรมมากกว่า 3 ครั้ง ให้ระดับผลการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมา คือด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.56$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.50$)

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.08	2	0.41	0.26	0.76
	ภายในกลุ่ม	45.86	299	0.15		
	รวม	45.94	301			
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.25	2	0.12	0.61	0.54
	ภายในกลุ่ม	60.45	299	0.20		
	รวม	60.70	301			
3. การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	0.39	2	0.19	0.86	0.42
	ภายในกลุ่ม	68.89	299	0.23		
	รวม	69.29	301			
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.68	2	0.34	1.84	0.15
	ภายในกลุ่ม	55.16	299	0.18		
	รวม	55.84	301			
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.77	2	0.38	2.10	0.12
	ภายในกลุ่ม	54.96	299	0.18		
	รวม	55.73	301			
6. การประเมินคุณภาพภายใน	ระหว่างกลุ่ม	0.15	2	0.07	0.32	0.72
	ภายในกลุ่ม	71.90	299	0.24		
	รวม	72.06	301			
7. การจัดทำรายงานประจำปี	ระหว่างกลุ่ม	0.43	2	0.21	1.00	0.36
	ภายในกลุ่ม	63.92	299	0.21		
	รวม	64.35	301			
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	0.88	2	0.04	0.20	0.81
	ภายในกลุ่ม	64.12	299	0.21		
	รวม	64.20	301			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	0.29	2	0.14	1.21	0.29
	ภายในกลุ่ม	36.11	299	0.12		
	รวม	36.40	301			

จากตารางที่ 17 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ก็พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ในครั้งนี้มีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2559 จากจำนวน 142 โรงเรียน ประกอบด้วย ครูวิชาการ จำนวน 142 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,270 คน รวมประชากรทั้งหมด 1,412 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน(Krejcie&Morgan. 1970 : 608 ; อ้างถึงในพิสนุพงษ์ศรี. 2551 : 109) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 302 คน แบ่งเป็นครูวิชาการจำนวน 31 คน และครูผู้สอนจำนวน 271 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 ทั้ง 8 ด้าน แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต

การเก็บรวบรวมข้อมูล กระทำโดยผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ไปติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการนำแบบสอบถามไปแจกกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และนัด วันเวลา ในการเก็บแบบสอบถามคืนมา ถ้าแบบสอบถามได้รับกลับคืนมาไม่ครบผู้วิจัยจะไปรับคืนมาด้วยตนเอง และเมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบแล้วผู้วิจัยจะคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนมาวิเคราะห์ผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่า ร้อยละ
- 2) วิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมรายด้าน และรายข้อ
- 3) วิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามสถานภาพโดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ (Independent Simple)
- 4) วิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีการพัฒนาคูณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพภายใน การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศ ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่า

บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง พบว่ามีระดับบทบาทในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามี 2 ด้านคือ ด้านการ

ประเมินคุณภาพภายในและด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่ครูวิชาการ และครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารมีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้านพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรมพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการอบรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ต่างกัน เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ก็พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีประเด็นที่ได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีระดับผลการปฏิบัติอยู่สูงที่สุด รองลงมาคือด้านการจัดทำรายงานประจำปีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายใน การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพไม่ว่าอย่างไรก็ตามคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, ก) สอดรับกับกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (กระทรวง

ศึกษาธิการ, 2553) จึงทำให้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของภัทรา ชูเสน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเสริฐ คำน้อย (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน 5 ด้าน โดยรวมมีระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านวิชาการ ด้านบริหารบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8 ด้าน คือ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประเมินตนเองประจำปีการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุดทุกระดับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.1 จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมไม่แตกต่างกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มี 2 ด้านคือ ด้านการประเมินคุณภาพภายในและด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่ครูวิชาการ และครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารมีระดับการปฏิบัติงาน ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องมีการประกันคุณภาพภายในส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจึงทำให้ครูวิชาการและครูผู้สอนมีความเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาดา โรจน์ทั้งคำ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีปัญหาในภาพรวมทั้ง 8 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามี 2 ด้านที่ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ 6 ด้านที่เหลือมีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน สะท้อนให้เห็นว่า การตระหนักถึงการประกันคุณภาพ สถานศึกษาเป็นเรื่องของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนทุกคนที่จะต้องให้ความสนใจ ศึกษาและดำเนินการ ซึ่งการดำเนินการในองค์กรจะขับเคลื่อนและบรรลุวัตถุประสงค์ได้ จะต้องมีการร่วมแรงร่วมใจทำงานเป็นทีม โดยให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม ผู้บริหารจะต้องสามารถบริหารจัดการ ประสานงานท่ามกลางความหลากหลายของบุคลากร เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานของบุคลากร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญศรี มณีมาส (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามของสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี ประสบการณ์ 10-20 ปีและประสบการณ์ 20 ปีมีการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามของสถานศึกษาโดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา มากชุมแสง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอปะคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครู วิชาการและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันพบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรม พบว่าบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพ ภายนอก โดยถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร

การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญและมีความ จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และถือเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารที่ขาดไม่ได้ ทั้งนี้เพราะว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะเป็นขั้นสำคัญที่สะท้อนกลับให้ผู้บริหารและ บุคลากรในโรงเรียนได้รับรู้ถึงระดับคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาและปรับปรุง คุณภาพสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นจึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์อบรมแตกต่างกัน มีความเห็น ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาดา โรจน์หังคำ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและ ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษามีปัญหาในภาพรวมทั้ง 8 ด้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยฤทธิ์ กลิ่นชวนชื่น (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนสายธรรมจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสายธรรมจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นั้น ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการนำโรงเรียนเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ดังที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, 51) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้ คำปรึกษา แนะนำ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพภายในที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมโดยผู้บริหารเป็นแกน นำในการจัดทำแผน รวมทั้งกำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผน การนำผลจากการประเมิน ตนเองมาใช้ในการปรับปรุงสถานศึกษาและการรายงานผลให้สาธารณะชนรับทราบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการกำหนดมาตรฐานที่ สะท้อนมาตรฐานการส่งเสริมของสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อไป

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเห็นความสำคัญและมีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมเผยแพร่ความรู้เรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจประจำ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

2. ควรศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในเชิงคุณภาพ

3. ควรศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง ชุมชนและกรรมการสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- การประกันคุณภาพภายใน, [Online]. Accessed 10 September 2016 Available from <http://gotoknow.org/file/sujitramu>.
- แก้วเวียง นานาพล และคณะ. (2551). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาขนาดเล็ก. **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น**.
- คำเตียง กำเกลี้ยง. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัยฤทธิ์ กลิ่นชวนชื่น. (2559). การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสายธรรมจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2554). อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ของการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อินโฟเคสท์การพิมพ์.
- ถัน ทองดี. (2548). สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธีระ รุญเจริญ. (2557). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ชั่วฟ้า.
- นพรัตน์ ชัยเรือง. (2559). ความเป็นนักบริหารมืออาชีพ. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- นวลฉวี ทานุกรม. (2558). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- นุชนาถ ผาน้อย. (2555). การส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญศรี มณีมาส. (2556). การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามของสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประเสริฐ คำน้อย. (2555). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ปรียาภัทร ราชรักษ์. (2559). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545, 19 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119 ตอนที่ 123 ก หน้า 9-10.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และสุชาติ กิจพิทักษ์. (2546). ชุดฝึกอบรมครู : การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2554). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: แฮาส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิสนุ ฟองศรี. (2551). วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพรอพเพอร์ตี้พรินท์.
- ภัทรา ชูเสน. (2556) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ภาดา โรจน์ทั้งคำ. (2557). สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- มลิวลัย พาศรี. (2552). ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- รจนา มากชุมแสง. (2556). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอปะคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- _____. (2545). ประกันคุณภาพการศึกษา: ทุกคนทำได้ ไม่ยาก. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- รังสิมา รสกระจาย. (2557). พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2555). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศุภรัตน์ บรรดาศักดิ์. (2555). เจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารและครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2554). การประกันคุณภาพการศึกษา. สืบค้นข้อมูล 12 กันยายน 2559. (ออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.moe.g.com/o.th/wijai/edu%20qa.htm>.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2548). การบริหารเพื่อมุ่งคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- สมทรง สวัสดิ์. (2553). ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. วารสารวิชาการ. สมปอง จันทรคง. (2554). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ที่ครูต้องการ. สืบค้นข้อมูล 18 กันยายน 2559. (ออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.kroobannok.com/blog/34520>.
- สมาน อัครภูมิ. (2553). การบริหารกาศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ. อุดรราชธานี: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอูบลอออฟเซฟการพิมพ์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). การบริหารจัดการในห้องเรียน. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- สัมมา ธนินธ์. (2553). หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติ การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). การจัดการระบบการบริหารและสารสนเทศ ภายในสถานศึกษาและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่มที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2554). การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทดสอบทางการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- _____. (2545). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมิน ภายนอก. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- _____. (2545ข). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา:กรอบแนวคิดการ ดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). (2547). ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- _____. (2554). คู่มือการประเมินภายนอกรอบสาม พ.ศ. 2554-2558 ระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานฉบับสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. (2559). **คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา**. นครศรีธรรมราช: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิก.
- สุภาวดี ตริรัตน์. (2553). **การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา**.
- อนันต์ พันนึกและคณะ. (2554). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา**. วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรุณ จุติผล. (2558). **การบริหารจัดการในชั้นเรียน**. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- อัญชลี ธรรมะวิสิกุล. (2552). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. สืบค้นข้อมูล 11 กันยายน 2559. (ออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://panchalee.wordpress.com/>.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). **วิธีทำประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: ฟันนี่.
- Altinkurt and Yilmaz. (2012). **Internal Quality Assurance**. [Online]. Accessed 21 September 2016 Available from :<http://sut.ac.th/>.
- Atria, J. P. (1999). **The effect of the Illinois quality assurance and improvement Planning Process on Chicago public school teacher attitudes toward school Improvement**. Dissertation Abstracts International, 60, (12 A).
- Bugg, K. A. (2000). **Quality Assurance and Improvement Planning Illinois High Schools** Dissertation doctoral Dissertation. Illinois : Education Administration IllinoisUniversity.
- Campbell,R.F. et al. (1983). **Introduction to Educational Adiministration**.6th ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Crosby, P.B. (1979). **Quality is free**. New York: Mc Graw-Hill.
- Del Castillo, E. (2005). **Defining competencies: A new ideal for human resources director**. Retrieved 2 Mach 2015, from <https://www.highbeam.com/doc/1G1-131329668.html>.
- Eileen Goode. (1994). **Sit-Based Management in public education : a challenge for critical pragmatism**. Dissertation Abstracts International, p.816.
- Feigenbaum, A.V.(1992). **Total Quality Control**. 3th Ed. New York: Mc Graw-Hill.
- Fenwick, J. (1992). **Managing Middle Grade Reform-An “American 2000” Agenda**. San Diego, CA: Fenwick and Associates, Inc.
- Floit, D.J. (2000). **The Effects of the Quality Assurance External Review on Illinois School Reform** dissertation. Illinois : Illinois University.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Good, C.V. (1983). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Harman. (1996). **Internal Quality Assurance**. [Online]. Accessed 11 September 2016 Available from :<http://sut.ac.th/>.
- Hoitash, R. C. (2002). **Development and Initial Implementation of a Quality Assurance Plan for on Oranization that Manage Group Homes for Individuals with Development Disabilities**. Ph.D. Thesis, School of Rutgers, The State University of New Jersey, U.S.A.
- Jackson and Aston. (1995). **Internal Quality Assurance**. [Online]. Accessed 11 September 2016 Available from :<http://sut.ac.th/>.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W.(1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Educational and Psychological Measurement.
- Murgatroyd, Stephen & Morgan, Colin. (1994). **Total quality management in the public sector : an international perpective**. Buckingham : Open University Press.
- Ozcan and other. (2014). **Internal Quality Assurance**. [Online]. Accessed 28 September 2016 Available from :<http://sut.ac.th/>.
- Ozcelik, G. & Freeman, M. (2006). **Competency approach to human resource management outcome and contributions in a Turkish cultural context**. *Human Resource Development Review*. 5 (1), 1-18.
- Robert. (1997). **Internal Quality Assurance**. [Online]. Accessed 11 September 2016 Available from :<http://sut.ac.th/>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. **ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง**
รองอธิการบดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชศึกษา
 2. **นายสุรน เกิดมณี**
ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
 3. **นายมนตรี เจียรมาศ**
ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนบ้านทุ่งเกราะ อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
-

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0557.07/ว 363

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจิว อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

25 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง (รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางอุทัยวรรณ นรินรัตน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จำนวน 2 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาทะกาญจน์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำเครื่องมือวิจัยไปปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัยไปประสานกับท่านด้วยตนเองตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินवल)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-7580-9860

โทรสาร 0-7537-7438

ที่ ศธ 0557.07/ว 362

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

25 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน คุณสุธน เกติมณี (ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าศาลา)
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางอุทัยวรรณ นรินรัตน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอ เป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จำนวน 2 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการ ตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำเครื่องมือวิจัยไปปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัย ไปประสานกับท่านด้วยตนเองตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินवल)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-7580-9860

โทรสาร 0-7537-7438

ที่ ศธ 0557.07/ว 362

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตำบลท่าจิว อำเภอเมือง

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

25 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณมนตรี เจียรมาศ (ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งกระาะ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางอุทัยวรรณ นรินรัตน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จำนวน 2 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำเครื่องมือวิจัยไปปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัยไปประสานกับท่านด้วยตนเองตามวันและเวลาที่ท่านกรุณาดำหนดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินवल)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-7580-9860

โทรสาร 0-7537-7438

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ที่ ศธ 0557.07/ว 412

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

29 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน ชุด

ด้วยนางอุทัยวรรณ นรินรัตน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จำนวน 2 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระยุทธ ชาตะกาญจน์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถาม การวิจัยมาทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนของท่าน ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อนำไปหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนักศึกษาจะไปประสานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผู้ทำการวิจัยคือนายอุทัยวรรณ นรินรัตน์ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินवल)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-7580-9860

โทรสาร 0-7537-7438

ภาคผนวก ง
หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0557.07/ว 071

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตำบลท่าจีว อำเภอมือง

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

25 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ชุด

ด้วยนางอุทัยวรรณ นรินรัตน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จำนวน 2 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาทะกาญจน์ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถามกับครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผู้ทำการวิจัยคือ นางอุทัยวรรณ นรินรัตน์ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานและบุคลากรดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินवल)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-7580-9860

โทรสาร 0-7537-7438

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางอุทัยวรรณ นรินรัตน์
วัน เดือน ปี เกิด	27 กุมภาพันธ์ 2515
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 42 หมู่ที่ 2 ตำบลตลิ่งชัน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80160
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูชำนาญการ โรงเรียนท่าศาลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	ครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2560	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช